

Rotterdamse lood- en tinnegieters uit de 17de eeuw
Enkele archivalische gegevens

Jan van Oostveen

Jan van Oostveen
Specialistisch Archeologisch Onderzoek
<http://kleipijp.home.xs4all.nl/>

Colofon

Auteur: Jan van Oostveen
Foto's: Jan van Oostveen
Versie: 1.0
Datum: Oktober 2014
Formaat: A4 (breedte – hoogte: 21 - 29,7 cm)
Publicatienr: 214

J.P. van Oostveen
e-mail: kleipijp@xs4all.nl
Website: <http://kleipijp.home.xs4all.nl/>

Versie	Reden uitgifte
---------------	-----------------------

1.0	Initiële versie
-----	-----------------

Voorpagina: Prent uit het jaar 1694 door Jan Luyken van een winkel waar de producten van een tinnegieter werden verkocht.

© 2014, Jan van Oostveen, Tiel.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder de schriftelijke toestemming van de auteur.

No part of this edition may be reproduced in any form by print, photocopy, microfilm or any other means, without written permission of the author.

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	4
<i>Rotterdamse loodgieters in de 17de eeuw</i>	5
<i>Rotterdamse tinnegieters in de 17de eeuw</i>	13
<i>St. Eloijs Gilde</i>	26
<i>Lood- en tinnegieters van buiten Rotterdam</i>	27
<i>Literatuur</i>	32
<i>Websites</i>	32
<i>Bijlage 1: Data tinnegieters ontleend aan Dubbe (2009) en ONA zoals gepubliceerd in dit rapport</i>	33

Inleiding

Bij het onderzoek naar de in Rotterdam aangetroffen (textiel)loden werd de vraag gesteld in hoeverre digitaal gepubliceerde gegevens (notariële gegevens en DTB gegevens) aanvullende informatie zouden kunnen verschaffen over deze nijverheid en in hoeverre deze informatie dan volledig zou zijn. Om dit te onderzoeken zijn een drietal beroepsgroepen (glasblazers, pottenbakkers en tinnegieters) waarvan data redelijk goed gepubliceerd zijn, voor de tijdspanne van de 17de eeuw, onderzocht. Binnen dit waarderende onderzoek voor toepassing van deze bronnen is dit de laatste rapportage waarbij de resultaten worden vastgelegd.

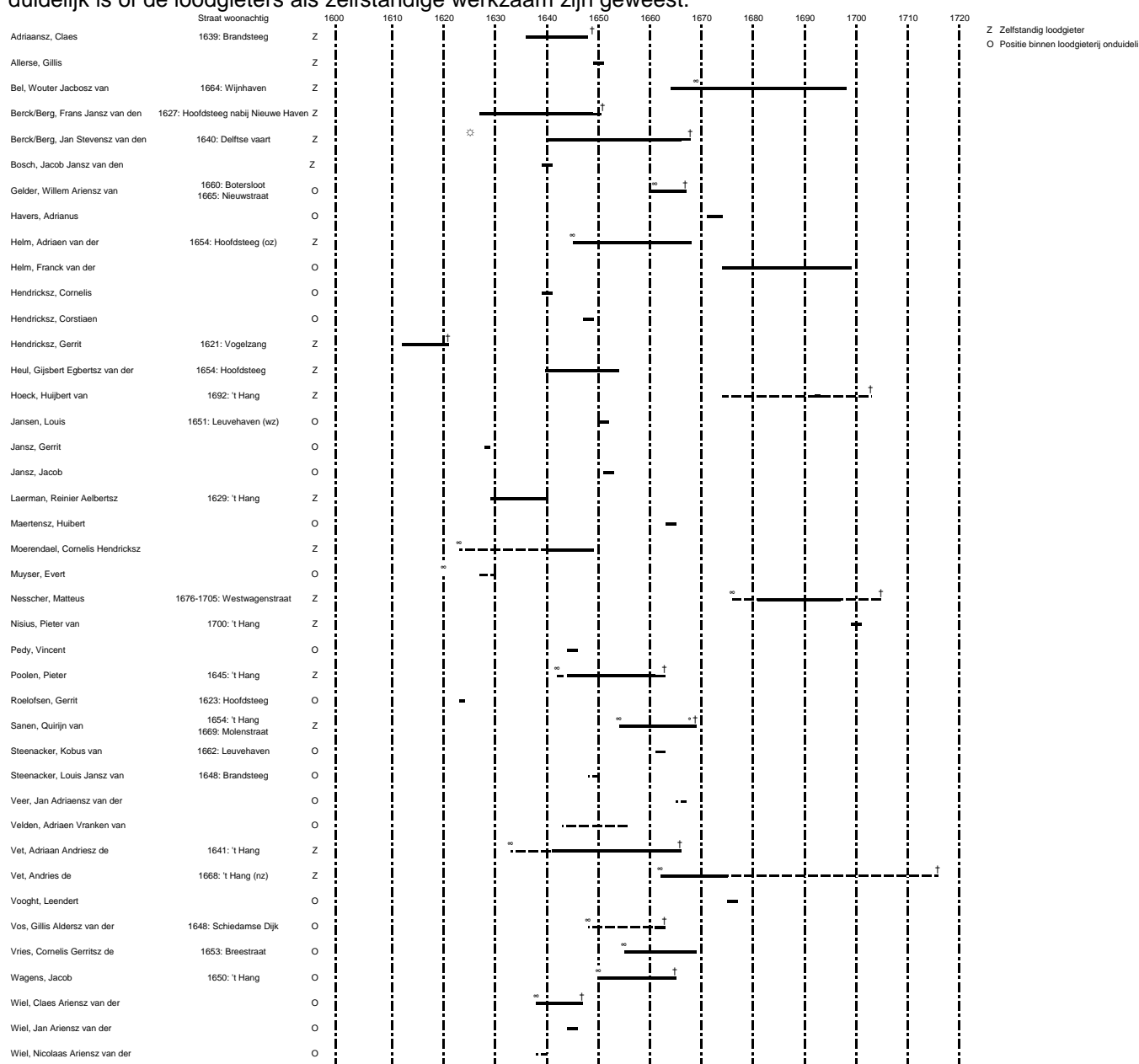
Bij de publicatie van de 17de eeuwse glasblazers en 17de eeuwse pottenbakkers kan opgemaakt worden dat meer gegevens digitaal beschikbaar zijn dan tot op heden gepubliceerd zijn.

Voor de 17de eeuwse Rotterdamse tinnegieters blijkt dat vele aanvullende gegevens en nog niet eerder gepubliceerde namen van tinnegieters terug zijn gevonden. Echter ook diverse door Dubbe gepubliceerde gegevens zijn niet in de digitaal beschikbare data aangetroffen. Op hoofdlijnen komen de overzichten voor vooral de eerste helft van de 17de eeuw goed met elkaar overeen.

Deze rapportage is een vastlegging van de gegevens die van de lood- en tinnegieters zijn aangetroffen.

Rotterdamse loodgieters in de 17de eeuw

Uit een akte uit het jaar 1657¹ blijkt dat tot in dat jaar Rotterdamse loodgieters (en leidekkers vanwege de door hun toegepaste trotseerloodjes)² onder het gilde van de tinnegieters vielen. Als meesterproef werd toentertijd van de loodgieters verlangd om een zeskantig³ loden bakje te produceren. Gezien deze relatie tussen de lood- en de tinnegieters is besloten om zowel alle loodgieters als alle tinnegieters binnen deze rapportage uit te werken. Dit geeft onderstaand beeld waarbij het niet altijd duidelijk is of de loodgieters als zelfstandige werkzaam zijn geweest.

Uit de analyse van de woonlocaties van de loodgieters blijkt dat zij voornamelijk rond 't Hang woonachtig waren.

De namen van de volgende Rotterdamse loodgieters zijn in notariële akten terug gevonden en worden hieronder in alfabetische volgorde behandeld:

Adriaansz/Ariensz, Claes

In een notariële akte uit 1636⁴ wordt de naam van Claes Adriaansz, loodgieter, genoemd. De akte handelt over een inventaris die is opgesteld door de erfgenamen van wijlen Trijntgen Pietersdr Vetael. Uit een tweetal akten uit het jaar 1639⁵ blijkt dat Claes Ariensz op dat moment op de Brandsteeg woonachtig is. Ook in een akte uit het jaar 1641⁶ wordt Claes nog een keer genoemd. Hij blijkt dan betrokken te zijn bij de levering van onder andere borduurwerk en bier dat wordt verscheept naar Pernambuco in Brazilië. Claes is begraven op 9 februari 1648.⁷ Op dat moment was hij getrouwd met Crijntje Jans.

Allerse, Gillis

De Rotterdamse loodgieter Gillis Allerse wordt in een akte uit het jaar 1650 genoemd.⁸ De akte handelt over werkzaamheden die onder andere door Gillis aan het huis de Gulden Klok op de Hoogstraat zijn uitgevoerd. De stadsbode heeft hun echter verboden verder te werken. Nadere gegevens over Gillis zijn niet terug gevonden.

Bel, Wouter Jacobsz van

De loodgieter Wouter Jacobsz van Bel was woonachtig op de Wijnhaven (nz). In 1664 is hij loodgieter van beroep en ongehuwd.⁹ Het zal tot het jaar 1669 duren alvorens Wouter in het huwelijk treedt.¹⁰ Zijn echtgenote is in 1698 begraven¹¹ en liet Wouter alleen en zeer waarschijnlijk kinderloos, achter. Op dat moment was hij nog steeds woonachtig op de Wijnhaven bij de Wolfshoek.

Berck/Berg, Frans Jansz van den

De loodgieter Frans Jansz van den Berg wordt voor het eerst in een notariële akte uit 1627¹² genoemd. Zijn moeder en zus wonen in dat jaar in de Hoofdsteeg en veroorzaken overlast (stank) voor de burens. Het lijkt er op dat ook Frans op dat moment ook in de Hoofdsteeg nabij de Nieuwehaven woonachtig was.¹³ Uit een akte van het jaar 1628¹⁴ blijkt dat Frans een pomp heeft aangelegd voor het huis 'Bourgongien'. Deze pomp die Frans 7 jaar zal onderhouden, komt achter de Melkmarkt uit in de sluis. Daarnaast heeft hij in dit en het hierop volgende jaar loodgieterswerkzaamheden voor de koopman Arent van der Wolf uitgevoerd.¹⁵ In 1630 neemt Frans een leerling aan.¹⁶ Het is Pieter Pieters Polen die afkomstig is uit Delft. Naast het feit dat Pieter Pieters het vak wordt geleerd, krijgt hij kost en inwoning en een vergoeding van 100 gulden per jaar. In het jaar 1634 koopt Frans een huis van Jan van Loo aan de noordzijde van de Hoofdsteeg nabij de Nieuwehaven voor een bedrag van 1050 gulden.¹⁷ In 1640 blijkt dat Frans gehuwd is met Catharina Lommelijn.¹⁸ In het jaar 1643¹⁹ blijkt Frans lood te betrekken van collega loodgieter Gijsbrecht van der Heul. Hierdoor ontstaat een schuld van 200 gulden waarvan Frans belooft om deze binnen 6 maanden af te lossen. Frans Jansz zal voor mei 1651 overleden zijn omdat in een notariële akte van deze datum gesproken wordt over Johannes Fransz van den Berch, nagelaten kind van Frans Jansz van den Berch.²⁰ Ten tijde van zijn overlijden zal Frans Jansz getrouwd zijn geweest met Maria Schoutetus.²¹

Berck, Jan Stevensz van den

De loodgieter Jan Stevensz van den Berck (geboren in of rondom 1615²²) wordt in notariële akten die de periode 1640-1665 betreffen, diverse malen genoemd. De vroegste vermelding is van 16 november 1640 wanneer Jan als erfgenaam wordt genoemd.²³ Hij blijkt dan woonachtig te zijn op de Delftse vaart.²⁴ Jan is de zoon van Steven Michielsz en Geertge Carels²⁵ en was getrouwd met Anna of Anneke Vermeulen.²⁶ In januari 1641 wordt door Jan een huis aan de noordzijde van Het Hang gekocht.²⁷ Dit huis is belast met een geldbedrag van 3700 gulden en bekend is dat Jan Stevensz hier tot tenminste 1654 woonachtig is geweest.²⁸ Het benodigde geld zal Jan niet paraat hebben gehad. Bekend is dat hij tenminste een geldlening van 1600 gulden bij de koopman Guillaume Robberti had.²⁹ Deze schuld is in het jaar 1644³⁰ gereduceerd is tot een bedrag van 1000 gulden maar waarvan

bekend is dat in 1646³¹ nog een deel van het schuldbedrag open stond. In mei 1647 wordt Jan de eigenaar van een graf in de Laurenskerk (grafnummer 206).³² Dit graf wordt over genomen van Heijndrick Aelbertsz Blij. Jan Stevensz is begraven op 8 juli 1668.³³

Bosch, Jacob Jansz van den

De loodgieter Jacob Jansz van den Bosch lijkt niet als zelfstandige werkzaam te zijn geweest. In het jaar 1640³⁴ wordt hij in een notariële akte gezamenlijk met de zoon van Matthijs Bastiaensz genoemd. Beiden zijn werkzaam voor de meester Claes Adriaansz.

Gelder, Willem Ariensz van

De loodgieter Willem Ariensz van Gelder is slechts kort werkzaam geweest in Rotterdam. In 1660 trad hij in het huwelijk met Hester van Poolen.³⁵ Willem is op dat moment woonachtig op de Botersloot en Hester op 't Hang. Vijf jaar later blijkt dit echtpaar op de Nieuwstraat³⁶ woonachtig te zijn. Bekend is dat uit dit huwelijk de volgende kinderen zijn geboren: Adriaen (gedoopt 6 februari 1661); Pieternelle (gedoopt 28 november 1662); Pieter (gedoopt 5 maart 1665); Jattetge (gedoopt 13 februari 1667). Willem is begraven op 25 september 1667.

Havers, Adrianus

Van de Rotterdamse loodgieter Adrianus Havers is relatief weinig bekend. Hij was getrouwd met Adriana Thomas.³⁷ Uit een notariële akte van het jaar 1670³⁸ blijkt dat hij 300 gulden schuld had bij de weduwe Johannes Minnel. Nadere gegevens over deze loodgieter ontbreken.

Helm, Adriaan van der

Een beperkt aantal genealogische gegevens over de loodgieter Adriaan Vrancken van der Helm zijn terug gevonden. Zo is hij in februari 1645 in het huwelijk getreden met Catharina Samuels de Vlaming.³⁹ Bekend is dat uit dit huwelijk de volgende kinderen zijn voort gekomen: Marie (gedoopt 9 januari 1656), Cornelia (gedoopt 3 november 1658), Lijsbeth (gedoopt 31 oktober 1660), Jannetie (gedoopt 18 juni 1662) en Catharina (gedoopt 1 juni 1664).

De gegevens over de loodgieter Adriaan van der Helm bestrijken de periode 1653⁴⁰-1668.⁴¹ Adriaan moet een redelijk vermogende man zijn geweest. Zou heeft hij maar liefst 5000 gulden geleend aan de apothecaris Pieter Bonier.⁴² 1500 Gulden aan de kruidenier Petrus de Stercke⁴³ en diverse rentebrieven ten laste van Gillis Evertsz van den Bos.⁴⁴

In maart 1654 koopt Adriaan van de collega loodgieter Gijsbert van der Heul een huis met erf op de oostzijde van de Hoofdsteege voor een bedrag van maar liefst 7550 gulden.⁴⁵ Uit een akte van het jaar 1659⁴⁶ blijkt dat Adriaan ook daadwerkelijk in dit huis is gaan wonen.

Naast de diverse notariële akten van financiële aard die van Adriaan terug zijn gevonden is er maar 1 notariële akte terug gevonden die gaat over zijn werk als loodgieter. Het betreft een akte uit het jaar 1668⁴⁷ waaruit blijkt dat Adriaan bij brouwerij De Croon overigens zonder succes, om een pomp in het kookhuis te repareren.

Helm, Franck van der

De Rotterdamse loodgieter Franck van der Helm wordt in slechts 1 notariële akte uit het jaar 1678⁴⁸ genoemd.

Waarschijnlijk betreft het dezelfde Franck van der Helm die in 1674⁴⁹ in het huwelijk treedt met Segertje Verelst en uit welk huwelijk tenminste vier kinderen zijn voort gekomen: Samuel (gedoopt 29 april 1683), Catharina (gedoopt 28 oktober 1685), Elisabeth (gedoopt 21 december 1687), Samuel (gedoopt 28 april 1691) en Segertie (gedoopt 26 februari 1697). Franck is begraven op 11 maart 1699 in Rotterdam.⁵⁰

Hendricksz, Cornelis

Er is één notariële akte uit het jaar 1640⁵¹ terug gevonden waarin de loodgieter Cornelis Hendricksz wordt genoemd. Uit deze akte blijkt dat Cornelis getrouwd was en dat hun dochter Jacomijntje uit werken werd gestuurd om 'speldewercken' te leren. Het is onduidelijk of er een relatie is tussen deze loodgieter en de tinnegieter met dezelfde naam.

Hendricksz, Corstiaen

Er is één notariële akte terug gevonden waarin de loodgieter Corstiaen Hendricksz wordt genoemd. De akte is van het jaar 1648⁵² en handelt over de dan 48-jarige Corstiaen die aangeeft dat hij vanaf jongs af aan heeft gewoond in het huis De Croon die op dat moment het huis Antwerpen wordt genoemd.

Hendricksz, Gerrit

Van de Rotterdamse loodgieter Gerrit Hendricksz zijn een beperkt aantal gegevens terug gevonden. De vroegste vermelding van deze loodgieter is van het jaar 1612.⁵³ Hij getrouwd met Dirckgen Jansdr en werd hij in het jaar 1621⁵⁴ eigenaar van een pand op de Vogelzang. In datzelfde jaar is Gerrit ook overleden.⁵⁵ Gezien zijn financiële situatie –Gerrit stond namelijk voor 100 gulden borg aan de smid Clement Lambrechtsz⁵⁶ – lijkt het aannemelijk dat hij als zelfstandig loodgieter werkzaam is geweest.

Heul, Gijsbert Egbertsz van der

De stadslodgieter⁵⁷ Gijsbert Egbertsz van der Heul wordt in diverse akten die de periode 1640-1657⁵⁸ bestrijken, genoemd. Gijsbert was gehuwd met Cornelia Ariensz van Bergen.⁵⁹ De relatie tussen de loodgieter Gijsbert van der Heul en de loodgieter Frans van den Berg was gezien de loodleveringen door Gijsbert aan Frans nauw,⁶⁰ doch gezien de scheldpartijen die zij onderling hadden,⁶¹ niet altijd even goed. Overigens blijkt deze scheldpartij van Gijsbert niet uniek te zijn geweest. Uit een akte van het jaar 1650⁶² kan opgemaakt worden dat hij ook Wijntge Claesdr heeft uitgescholden. Naast de levering van lood aan collega loodgieters heeft Gijsbert ook lood geleverd aan de tegelbakker Pieter Cornelisz Sonneveld.⁶³

Bekend is dat Van der Heul zich onder ander bezig heeft gehouden met de productie van musketkogels voor het Land van Holland en West-Friesland.⁶⁴

Ten aanzien van onroerend goed is bekend dat Gijsbert in het jaar 1645⁶⁵ eigenaar wordt van een pand aan het Singel. Het lijkt er echter op dat hij woonachtig en werkzaam was op de Hoofdsteeg.⁶⁶ Dit pand aan de Hoofdsteeg wordt in het jaar 1654 verkocht aan de loodgieter Adriaen van der Helm. Aangenomen wordt dat Adriaen op dat moment het bedrijf van Gijsbert heeft over genomen.

Hoeck, Huijbert van

In een akte van april 1692⁶⁷ wordt de meester loodgieter Huijbert van Hoeck genoemd. Vermoed wordt dat dit Huijbert van Hoeck is dit op 't Hang bij de Grote Markt woonachtig was en die in 1703⁶⁸ is overleden. In de DTB boeken wordt Huijbert vanaf 1675 genoemd.

Jansen, Louis

De loodgieter Louis Jansen koopt in het jaar 1651⁶⁹ voor het bedrag van 4700 gulden een pand aan de westzijde van de Leuvehaven. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn (vooralsnog) niet bekend.

Jansz, Gerrit

In een notariële akte uit het jaar 1628⁷⁰ die handelt over de verkoop van het huis 'De drie Hamerkens' aan de oostzijde van de Stinksloot wordt vermeld dat deze aan de achterzijde wordt begrensd door de loodgieter Gerrit Jansz. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn niet terug gevonden.

Jansz, Jacob

In een notariële akte uit het jaar 1652⁷¹ wordt de dan 55-jarige loodgieter Jacob Jansz genoemd. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn niet terug gevonden.

Laerman, Reinier Aelbertsz

In maart 1629⁷² treedt Reinier Aelbertsz Laerman in het huwelijk met Marticen Willems van Doornick. Bekend is dat Marticen voor mei 1636 is overleden. Dit omdat Reinier in dat jaar⁷³ voor de tweede keer in het huwelijk treedt. In dit geval met Gertruijt Jongheneels. Bekend is dat uit dit tweede huwelijk tenminste de volgende kinderen zijn voort gekomen: Cornelisa (doop 4 augustus 1637), Elijsabet (doop 15 augustus 1638), Reniera (doop 18 oktober 1639). Reinier is overleden tussen oktober 1639 en augustus 1640.⁷⁴

Op basis van historische gegevens wordt duidelijk dat Reinier in de periode 1629-1639 als meester loodgieter en koopman (o.a. in blik⁷⁵ en leien⁷⁶) werkzaam is geweest en woonachtig was op 't Hang.⁷⁷ Reinier is afkomstig uit Harlingen.⁷⁸ Zakelijke contacten heeft hij gehad in Rotterdam, Gorinchem⁷⁹ en 's-Hertogenbosch.⁸⁰

Maertensz, Huibert

In een tweetal notariële akten uit het jaar 1664⁸¹ wordt de loodgieter Huibert Maertensz genoemd. Vermeldingen van de naam van deze loodgieter in andere notariële akten zijn niet gevonden.

Moerendael, Cornelis Hendricksz

De uit Leiden afkomstige loodgieter Cornelis Hendricksz van Moerendaal treedt in 1623⁸² in Rotterdam in het huwelijk met Maritgen Quirenen van Hoogendijk. In het jaar 1632 verkoopt Cornelis een pand aan de noordzijde van 't Hang voor 3200 gulden. Wat zijn beroep op dat moment is, is onduidelijk. In een akte van zowel 1640⁸³ als van 1649⁸⁴ wordt Cornelis als loodgieter beschreven. Nadere gegevens over deze loodgieter ontbreken.

Muyser, Evert

Evert Jansz Muyser was in het jaar 1619⁸⁵ getrouwd met Grietgen Doenen. In een tweetal akten uit het jaar 1628⁸⁶ en 1630⁸⁷ wordt Evert Muyser, loodgieter, genoemd.

In 1628 heeft Evert ruzie gehad met Jacob Janss Glabbeecq. Evert is daarbij gestoken met een mes. Het is onduidelijk of Evert als zelfstandige loodgieter heeft gewerkt.

Nesscher, Mattheus

De Meester loodgieter Mattheus Nesscher is in het laatste kwart van de 17de eeuw in Rotterdam werkzaam geweest. In 1676⁸⁸ wanneer Mattheus in het huwelijk treedt met Sara Keijsers, was hij woonachtig op de Westwagenstraat. Tot aan zijn overlijden in 1705⁸⁹ is Mattheus woonachtig geweest op de Westwagenstraat. In notariële akten die de periode 1681⁹⁰-1697⁹¹ bestrijken, wordt Mattheus als loodgieter genoemd. In sommige akten wordt zijn beroep als meester loodgieter⁹² omschreven waardoor het aannemelijk is dat hij zelfstandig werkzaam was.

In het jaar 1696⁹³ is Nesscher uitgescholden en heeft deze ruzie er toe geleid dat e.e.a. in een notariële akte is opgemaakt. Uit deze akte blijkt tevens dat Nesscher nauw betrokken was bij de Lutherse kerk.

Nisius, Pieter van

Van de loodgieter Pieter van Nisius is een notariële akte bekend. De akte is opgesteld in het jaar 1700⁹⁴ en deze meester loodgieter is op dat moment woonachtig op 't Hang. Nadere gegevens over Nisius zijn niet bekend.

Pedy, Vincent

In het jaar 1643⁹⁵ treedt Vincent Pedy in het huwelijk met Catharina de Heger. Twee jaar later⁹⁶ wordt Vincent in een notariële akte genoemd. Hij blijkt dat 600 gulden schuldig te zijn aan zijn ouders. Het is onduidelijk of Vincent als zelfstandige heeft gewerkt. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn niet terug gevonden.

Poolen, Pieter

De Rotterdamse loodgieter Pieter van Poolen vinden we vooral terug in notariële akten die de periode 1645⁹⁷-1661⁹⁸ bestrijken. Waarschijnlijk is het deze Pieter Poolen die vanaf 1630⁹⁹ het vak van 'pompmaecken' bij Frans Jansz (van den Berck) heeft geleerd. Naast kost en inwoning kreeg Pieter 100 gulden per jaar als vergoeding. In het jaar 1645¹⁰⁰ koopt Pieter voor 5500 gulden een pand aan 't Hang (nz). Net zoals zijn leermeester Frans Jansz heeft Pieter Poolen zich ook bezig gehouden met het 'pompmaecken'.¹⁰¹ In 1651 neemt Pieter een leerling aan. Het is de 17-jarige en uit Dordrecht afkomstige Thonis Jansz.¹⁰²

De schulden die Pieter had waren groot. Bekend is een schuldbekentenis uit het jaar 1660 van een bedrag van maar liefst 8000 gulden aan Samuel van der Laenen, kapitein van de burgers en koopman.¹⁰³

Hoewel er meerdere Pieter Poolen in de DTB boeken worden genoemd lijkt het er op dat deze Pieter in 1642¹⁰⁴ in het huwelijk is getreden, woonachtig was op de Hoogstraat en is overleden in 1664.¹⁰⁵

Roelofsen, Gerrit

Er is een notariële akte gevonden waarin loodgieter Roelof Pietersen wordt genoemd. Zoals uit de akte van het jaar 1623¹⁰⁶ blijkt, was deze loodgieter woonachtig op de Hoofdsteeg.

Sanen, Quirijn van

De loodgieter Quirijn van Sanen treedt in het jaar 1654¹⁰⁷ in het huwelijk met Fijtge Daenen van Cleeff.¹⁰⁸ Quirijn is op dat moment op 't Hang woonachtig. In het jaar 1669¹⁰⁹ treedt Quirijn voor de tweede keer in het huwelijk. Nu met Anna du Molijn en zij zijn woonachtig op de Molenstraat. Nog datzelfde jaar is Quirijn overleden.¹¹⁰

Steenacker, Kobus van

In een notariële akte uit het jaar 1662¹¹¹ wordt de loodgieter Kobus van Steenacker genoemd. Deze loodgieter was op dat moment op de Leuvehaven woonachtig. Nadere gegevens over deze loodgieter ontbreken.

Steenacker, Louis Jansz van

Louis Jansz Steenacker woonachtig op de Brandsteeg treedt in het jaar 1648¹¹² in het huwelijk met Pleuntje Dirks. In het jaar 1660¹¹³ treedt deze loodgieter in het huwelijk met Marije van Steenen. Uit een notariële akte die 1649¹¹⁴ gedateerd is, blijkt dat Louis als loodgieter werkzaam was. Nadere gegevens over deze loodgieter ontbreken.

Veer, Jan Adriaensz van

Op 30 oktober 1666¹¹⁵ wordt er een huwelijk voltrokken tussen de loodgieter Jan Adriaensz van Veer, weduwnaar van Elisabeth Stout, en Agatha Claes van Dongen. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn niet bekend.

Velden, Adriaen Vrancken van

Van de loodgieter Adriaen Vrancken (van Velden) wordt in een drietal notariële akten die de periode 1644¹¹⁶- 1656¹¹⁷ bestrijken genoemd. Uit de notariële akte van het jaar 1644 blijkt dat Adriaen een contract had met Pedy voor de levering van 6000 pond gegoten lood voor een prijs van 11 gulden en 10 stuivers de 100 pond. Nadere gegevens over deze loodgieter zijn niet bekend.

Vet, Adriaen Andriesz de

Adriaen Andriesz de Vet is in 1633¹¹⁸ in het huwelijk getreden met Annetgie Jans Slijper.¹¹⁹ Adriaen is een prominente Rotterdamse loodgieter geweest. De vroegste vermelding van deze loodgieter in een notariële akte is van 1641.¹²⁰ Adriaen was woonachtig op 't Hang (nz).¹²¹ Bekend is dat deze loodgieter tenminste 1 knecht, Cornelis van Moerendael, in dienst had.¹²² Bekend is dat deze loodgieter ook in lood handelde. Tot zijn klantenkring behoorde onder andere de tegelbakker Jan Pietersz Valckenhof¹²³ en clientele in Breda.¹²⁴ In 1666¹²⁵ is Adriaen overleden.

Vet, Andries de

De loodgieter Andries de Vet is de zoon van de loodgieter Adriaen Andriesz de Vet. Van deze loodgieter zijn een beperkte hoeveelheid gegevens over geleverd. In het jaar 1662¹²⁶ is Andries in het huwelijk getreden met Aelbertgen Goossens. Deze loodgieter was woonachtig op de noordzijde (in het midden) van 't Hang.¹²⁷ Zijn naam wordt genoemd in notariële akten die de periode 1663¹²⁸-1676¹²⁹ bestrijken.

Andries is overleden in 1713¹³⁰ en is begraven in de Grote kerk.

Vooght, Leendert

De loodgieter Leendert Vooght wordt in een notariële akte van het jaar 1676¹³¹ genoemd.

Leendert was in 1670 getrouwd met Maria de Bruijn.¹³² In 1676 is hij weduwnaar en hertrouwt met Adriana Quack.¹³³ Leendert is in 1725¹³⁴ overleden.

Vos, Gillis Aldersz van der

Van de oorspronkelijk uit Haarlem afkomstige Gillis Aldertsse van der Vos zijn een beperkt aantal gegevens over geleverd. In 1648¹³⁵ treedt hij in het huwelijk met Christijntgien Otten van Doorne en is hij woonachtig op de Schiedamse dijk. In notariële akten uit de jaren 1661¹³⁶-1663¹³⁷ wordt deze loodgieter een drietal keren genoemd. Uit de laatste akte van september 1663 kan opgemaakt worden dat Gillis op dat moment overleden is.

De weduwe van Gilles hertrouwt in 1666¹³⁸ met Hendrick Apperloo. Zij is op dat moment op de Leuvehaven woonachtig.

Vries, Cornelis Gerritsz de

De loodgieter Cornelis Gerritsz de Vries lijkt op basis van de overgeleverde akten in de jaren vijftig van de 17de eeuw woonachtig (Breestraat) en werkzaam in Rotterdam te zijn geweest. In 1655¹³⁹ is hij in het huwelijk getreden met Arijantje Lenerts. Een drietal notariële akten waarin deze loodgieter wordt genoemd, zijn terug gevonden. Deze akten zijn gedateerd in de periode 1655¹⁴⁰-1669.¹⁴¹

Wagens, Jacob

De loodgieter Jacob Wagens die op 't Hang woont treedt in 1650¹⁴² in het huwelijk met Metgen van Riel. Van deze loodgieter zijn een drietal akten bekend. Deze akten zijn afkomstig uit de periode 1650¹⁴³-1658¹⁴⁴ en hebben alle drie betrekking op schulden die Jacob heeft.

Jacob is in 1665 overleden.¹⁴⁵

Wiel, Claes Ariensz van der

De Rotterdamse loodgieter Claes Ariensz van der Wiel treedt in 1638¹⁴⁶ in het huwelijk met Cumiertgen Jans van Beveren.

Claes was woonachtig op de Leuvehaven (wz) bij de Vismarkt en de achterzijde van zijn huis werd begrensd door de Brandsteeg.¹⁴⁷ Vele van de overgeleverde notariële akten handelen over onroerend goed waarin Claes wordt genoemd. Uit de notariële akten wordt opgemaakt dat Claes eind 1647 of begin 1648 is overleden.¹⁴⁸

Wiel, Jan Ariensz van der

Uit de notariële voorwaarden die zijn vastgelegd in een akte van het jaar 1644¹⁴⁹ blijkt dat Jan Ariensz loodgieter van beroep was. Andere notariële akten van deze loodgieter zijn niet terug gevonden. Getwijfeld wordt daarom of deze loodgieter als zelfstandige werkzaam is geweest.

Wiel, Nicolaas Ariensz van der

Ook de loodgieter Nicolaas Ariensz van der Wiel wordt in een notariële akte, in dit geval van het jaar 1639,¹⁵⁰ genoemd. Het betreft een testament van Nicolaas en zijn vrouw Cunera Jans van Beveren. Naderen gegevens over deze tinnegieter ontbreken.

Rotterdamse tinnegieters in de 17de eeuw

Namen van vele Rotterdamse tinnegieters zijn in notariële akten terug gevonden. Niet altijd is duidelijk of deze tinnegieter als zelfstandige werkzaam is geweest. De gegevens zoals gepubliceerd door Dubbe zijn hierbij aangevuld met de notariële gegevens. Voor een onderbouwing hoe de tabel van de volgende pagina tot stand is gekomen wordt verwezen naar bijlage 1.

Vanaf het jaar 1547 waren de tinnegieters verplicht verenigd in het St. Eloijgilde.¹⁵¹ De kwaliteit van de geproduceerde waar werd door keurmeesters gekeurd. Op basis van het gehanteerde merk kan de kwaliteit van het tin worden afgelezen:

- Roosmerk met initialen van de producent betreft fijntin waarin maximaal 6 % lood is verwerkt; Dit merk werd volgens Murray sedert circa 1550 gevoerd.¹⁵² Roosmerken voorzien van complete namen worden vanaf de 18de eeuw toegepast.¹⁵³
- Wapen van Rotterdam voorzien van de initialen van de producent betreft keurtin ook wel onfijn of kannetin genoemd. In dit tin is maximaal 8 % lood verwerkt.¹⁵⁴

Wanneer men zich niet hield aan deze verhoudingen werden de volgende boetes opgelegd: fl. 6,- bij een eerste overtreding, fl. 12,- bij herhaling alsmede inbeslagname en verbeurdverklaring van het in beslag genomen tin. Van het verbeurde tin en de boete kwam 1/3 deel toe aan de armen, 1/3 deel aan de baljuw en 1/3 deel aan de onvermogende tinnegieters.¹⁵⁵

Voor het beheer van de vigerende merken moesten de tinnegieters na het uitbrengen van een ordonnantie binnen 14 dagen hun merkijzers voor zowel fijn als keurtin bij de hoofdlieden aanbieden. Na betaling van 2 stuivers werden de merken in een tinnen plaat geslagen.¹⁵⁶

De Rotterdamse tinnegieterei gaat terug op de 15de eeuw. In 1454 worden namelijk de eerste reglementen aangaande het keuren van Rotterdams tin vastgelegd.¹⁵⁷

Toetreding tot het tinnegietergilde ging nadat met een meesterproef had uitgevoerd en entreegeld had betaald. De meesterproef bestond uit de productie van een schotelvorm met opliggende schotel. Mislukte de proef dan mocht men deze na een half jaar herhalen.

Uit de analyse van de woonlocaties van de tinnegieters blijkt dat zij voornamelijk in het Noord-Westen van 17de eeuws Rotterdam woonachtig waren.

De namen van de volgende Rotterdamse tinnegieters zijn in notariële akten terug gevonden (in alfabetische opsomming):

Id	Naam	Tinmerk initialen aan tinnegietier toegeschreven	Straat woonachtig	1600	1610	1620	1630	1640	1650	1660	1670	1680	1690	1700	
1027	Adriaentgen			O											
1055	Aller, Gerard van			M											
1076	Andriess, Jan			O											
	Authorisdi: Geertgen; vrouw van Jacob Jacobus Bruysel			O											
1117	Balde, Pieter Abrahamsz		1635: Boterskloot	T											
	Benihum, Anthonis van		1640: Banketstraat	T											
1191	Betuwe, Heindrick Heindricksz in de		1644: Banketstraat	T											
1193	Beusecom, Isaac van	IVB		T											
1208	Blocklandt, Adr. Van			O											
	Bogaert, Anthonis Jansz			T											
1274	Bosch, Pieter van den			O											
1287	Braems, David		1643: Vierwindenstraat	T											
1284	Braems, Isaac	YB	1645: Hoogstraat	T											
1283	Braems, Isaac jr	Mogelijk IB (merk 3564)		O											
1515	Broekman, Pieter		1625: Quakemaak	T											
1985	Bruysel, Jacob Jacobsz van		1617: Nieuwe Kerkstraat	L											
1352	Buyts, Johannes Gijbertus	Mogelijk IG (merk 3565)		O											
1390	Clamp, Heyndrick			T											
1419	Coepere, Claes Claesz van			T											
1429	Cornelisz, Abraham			T											
1460	Croo, Jan du		1658: Pannekoekstraat	O											
1475	Dam, Elias van			O											
1514	Dionysz, Gerrit			O											
1517	Dircking, Hendrick	HD		O											
1525	Dircksz, Jan; gehuwd met Annetgen Claesdr		1631: Hoogstraat	T											
1643	Franssen, Hendrick			O											
1710	Gerritsen, Marritgen			O											
1786	Hakkenbroek, Arnoldus			O											
1818	Harthals, Gijbert Adriaentzen		1668: Huijdsbrugge	M											
1849	Hendricks, Jan			O											
1853	Hendricks, Gerrit			O											
	Hendricksz, Pieter			O											
1907	Hoff, Jan Pietersz van 't	IPVH		T											
1908	Hoff, Pieter Jansz van 't	PVH		T											
1909	Hoff, Teunis Jorisz van 't	Mogelijk TVH (merk 3584)	1665: Kipstraat	T											
1931	Houten, Cornelis van			O											
	Isbrant			O											
1963	Jachten, Christiaan Maertensz		1659: Valckebrugge	T											
2027	Jansz, Cornelis			T											
2042	Jansz, Evert			O											
2112	Joosten, Cornelis			O											
2175	Kessel, Gerrit van	GVK	1625: Oude Kerkstraat	T											
2182	Keyser, Leendert Cornelis			O											
2281	Leeuwen, Jan van			O											
2298	Lier, Hendrick Fransz van			T											
1984	Loose, Herman Jacobsz van		1607: 't Hang	L											
2338	Lourisz, Maerten			O											
2369	Maertensz, Jan		1603: Hoogstraat	T											
2372	Maertensz, Maerten		1608: Meent of Oude Varkensmarkt nabij Boterskloot (wz)	T											
2379	Mal, Pieter Cornelisz		1612: Kipstraat	T											
2378	Malle, Evert Pietersz			M											
2450	Messchaert, Dirck Jansz	DIM	1637: Hoogstraat	M											
2452	Messchaert, Jan Dircksz			M											
2454	Messchaert, Johannes			M											
2455	Messchaert, Claes Jans			O											
2477	Moerendael, Cornelis Heyricks			O											
2504	Neys, Johannes			O											
2526	Nuyssenburg, Willem			O											
2562	Pelane, Pieter Ariensz van		1645: Westwagenstraat (wz)	O											
2601	Pietersz, Pieter			O											
2645	Post, Pieter Ariensz		1624: Meent	M											
2647	Pot, Leendert Jansz			M											
2646	Pot, Jan Leendertsz		1631: Oude Kerkstraat 1634-1637: Hoofdstraat	M											
2650	Pot, Leendert Jansz	LIP	1653: westen van stadhuis	M											
2652	Pot, Christiaan			O											
2654	Pot, Jacobuss Jansz			O											
2655	Pot, Jan Hendrikse			O											
2783	Ruyter, Paulus de			O											
2861	Slagers, Ary			O											
	Spanbroeck, Claes Abrahamsz		1654: Leeuwenstraat	O											
2918	Stolwijk, Willem Pietersz		1643: Hoogstraat 1650: Lamsteeg (oz)	M											
2920	Straaten, Jan van			O											
2947	Symonsz, Johannes			O											
2964	Theunemans, Lyntgen			O											
2965	Theunemans, Claes; gehuwd met Janneken Braem	Mogelijk CT (merk 3550)		T											
2966	Theunemans, Pauwel			T											
2971	Thonis, Geertgen			O											
2972	Thonis, Harman			O											
3018	Tophuysen, Claes Valerius	Mogelijk CT (merk 3550)		O											
2604	Verbeeck, Aert Pietersz		1645: Nieuwpoort (wz)	T											
3061	Vermeulen, Maerten Jansz		1616-1632: Hoogstraat	M											
3071	Vet, Adriaen Hendricksz de		1602: Sproelstraat	M											
3144	Wael, Francois de			O											
3191	Wiel, Maerten Maertensz van der			T											
3546	Onbekend	CAD													
3548	Onbekend	CIV													
3550	Onbekend	CT													
3556	Onbekend	GB													
3557	Onbekend	GLB													
3558	Onbekend	GLH													
3559	Onbekend	GVB													
3560	Onbekend	HGG													
3580	Onbekend	PD													
3588	Onbekend	WVR													

- M Meester tinnegietier
- T Tinnegietier
- L Lepeimaker
- O Postie binnen tinnegietierij onduidelijk
- Mogelijk als zelfstandige werkzaam
- Zeker als zelfstandige werkzaam
- Geboorte
- = Huwelijk
- † Overlijden

Aller, Gerard van

Gerard of Gerrit van Aller is in 1653 geboren.¹⁵⁸ Op 20 april 1681 treedt hij in het huwelijk met Judith de Swart.¹⁵⁹ Bekend is dat uit dit huwelijk tenminste drie kinderen zijn voort gekomen.¹⁶⁰ Gerard is begraven op 25 augustus 1688.¹⁶¹ Gerard was 'meester tinnegieter' van beroep. Zowel in akten die zijn opgesteld in het jaar 1682¹⁶² als uit het jaar 1687¹⁶³ wordt hij als meester tinnegieter omschreven.

Anthonisdr, Geertgen

De tinnegietster Geertgen Anthonisdr wordt in een notariële akte uit het jaar 1623 genoemd.¹⁶⁴ Geertgen is de vrouw van de lepelmaker Jacob Jacobsz van Bruysel. Nadere gegevens over deze tinnegietster zijn niet bekend maar niet uitgesloten mag worden dat zij de dochter is van de tinnegieter Anthonis Jansz Bogaert.

Balde, Pieter Abrahamsz

In 1634 blijkt Pieter getrouwd te zijn met Geertruid Govers. Uit dit huwelijk zijn de volgende kinderen voort gekomen: Aberam (6 mei 1634), Maertgen (15 april 1635), Trindtge (2 mei 1636), Heiltgen (10 oktober 1638), Leindtgen (4 maart 1640), Sara (2 juni 1641), Anneken (30 december 1642), Janneken (22 april 1646), Abram (1 december 1647), Geertruijt (26 mei 1649) en Goovert (20 juli 1650). Pieter is begraven op 21 januari 1652.¹⁶⁵ In de notariële akten die over Pieter Balde terug zijn gevonden wordt hij elke keer als tinnegieter beschreven. De vroegste notariële melding is van maart 1635.¹⁶⁶ Pieter woont op dat moment met zijn vrouw Geertruid op de Botersloot bij de Huidbrug en het echtpaar heeft op dat moment geen in leven zijnde kinderen.¹⁶⁷ Nog in datzelfde jaar wordt door Pieter en Geertruid het huis 'De vergulde stier' gelegen aan de westzijde van de Huidbrug, voor een bedrag van 3900 gulden gekocht.¹⁶⁸ In het jaar 1638 blijkt Pieter een schuld van 500 gulden te hebben bij de pasteibakker Jacob Gilsemans.¹⁶⁹ In datzelfde jaar 1638 wordt het testament van Pieter en Geertruid herzien. Zij benoemen elkaar tot universeel erfgenaam.¹⁷⁰

Uit een notariële akte van het jaar 1646¹⁷¹ kan opgemaakt worden dat de tinnegietervormen van Pieter Balde zijn verkocht aan de Goudse tinnegieter Pouwels Cornelisz Trodenius.

Benthum, Anthonis van

Anthonis van Benthum lijkt afkomstig te zijn uit Utrecht. In 1640 in hij weduwnaar en treedt in het huwelijk met de op de Banketstraat woonachtige weduwe Andries Jacobsse: Lijsbeth Claes.¹⁷² Nog in datzelfde jaar wordt de dan 47-jarige tinnegieter Anthonis van Benthum in een notariële akte genoemd¹⁷³ en alles wijst er op dat dit echtpaar op de Banketstraat woonachtig was. Lang zijn zij niet getrouwd geweest want in 1647 hertrouwt Lijsbeth Claes nadat haar echtgenoot Anthonis van Benthum is overleden.¹⁷⁴

Betuwe, Heindrick Heindricksz in de

De tinnegieter Heindrick Heindricksz in de Betuwe (geboren in of rondom het jaar 1615¹⁷⁵) wordt in diverse notariële akten genoemd. Op 8 mei 1644 treedt Heindrick in ondertrouw¹⁷⁶ met Fransijntie Otten die woonachtig is op de Hoogstraat. Heindrick is geboren in Nijmegen en woont op dat moment op de Banketstraat. In juni 1665¹⁷⁷ blijkt Heindrick ernstig ziek te zijn. Daarom laat hij samen met zijn vrouw een testament opstellen. Naast een vermelding uit het jaar 1667 wordt deze tinnegieter voor het laatst in een notariële akte van het jaar 1672¹⁷⁸ genoemd. Hendrick is in 1681 overleden.¹⁷⁹

Beusecom, Isaac van

De tinnegieter Isaac van Beusecom¹⁸⁰ wordt in één notariële akte uit het jaar 1669¹⁸¹ genoemd. De akte handelt over de verhuur van een huis door Isaac aan de Blaak aan Jan Dircx van Hessen. In 1668 is Isaac in het huwelijk getreden met Aertje Hartog.¹⁸² Isaac is uiterlijk in 1672 overleden en begraven.¹⁸³

Het merk dat Isaac voor zijn keurtin toe paste bestaat uit het wapen van Rotterdam voorzien van de letter K van Keurtin en de initialen IVB.¹⁸⁴

Bogaert, Anthonis Jansz

Uit een akte die in 1613¹⁸⁵ is opgemaakt blijkt dat een zekere Anthonis Jansz Bogaert als tinnegieter werkzaam is geweest. Op het moment van opstellen van de akte blijkt Anthonis al overleden te zijn. Nadere gegevens over deze tinnegieter ontbreken.

Braem, David (Willemsz)

De Rotterdamse tinnegieter David Braem ook wel David Brant genoemd, zal in of rond het jaar 1583 geboren zijn. Bekend is dat David in 1610¹⁸⁶ in het huwelijk treedt met Mariken of Maeijke Jacobsdr van der Ende. Op dat moment wonen beide echtelieden in Amsterdam. Bekend is dat uit dit huwelijk tenminste 3 kinderen voort zijn gekomen: Janneken (doop 19 of 22 november 1620), Daeneijel (doop 9 juli 1624) en Gertrut (doop 17 mei 1627). David is op zestigjarige leeftijd overleden en op 13 september 1643 begraven.¹⁸⁷

Wanneer David als zelfstandig tinnegieter is begonnen is onduidelijk. Zeker is wel dat hij in het jaar 1630 als dusdanig werkzaam was.¹⁸⁸ De laatste notariële akte¹⁸⁹ van deze tinnegieter is van vlak voor zijn overlijden in 1643. Bekend is dat hij op dat moment zeker al enkele jaren op de Vierwindenstraat woonachtig was.¹⁹⁰ Daarnaast had hij een pand op de Zonnesteeg aan het Oosteinde van de Westwagenstraat op de hoek van de Delftsevaart. Dit pand wordt in 1642¹⁹¹ voor 600 gulden verkocht. David heeft op het einde van zijn leven redelijk prominente status binnen het tinnegietergilde bereikt aangezien hij in 1642 als keurmeester binnen dit gilde functioneerde.¹⁹²

Braems, Isaac

De Rotterdamse tinnegieter Isaac Braems is in of rond het jaar 1600¹⁹³ in Middelburg geboren als zoon van de daar werkzame tinnegieter Isaac Braems (Brahms). In de jaren twintig of begin jaren dertig zal Isaac naar Rotterdam zijn verhuisd. Daar treedt hij in juli 1631 in ondertrouw met Ariaentgen Teunemans.¹⁹⁴ Bekend is dat uit dit huwelijk meerdere kinderen zijn voort gekomen: Isack (doop 16 september 1635), Nicolaes (doop 3 juli 1640) en Janneke (doop 9 juni 1643). Ariaentgen Teunemans is in 1645 overleden.¹⁹⁵ Het echtpaar was op dat moment op de Hoogstraat woonachtig. Isaac hertrouwt in 1646¹⁹⁶ met de weduwe Claesje Jacobsz, de weduwe van de tinnegieter Maerten Jansz Vermeulen.¹⁹⁷ Er zijn geen aanwijzingen dat uit dit huwelijk kinderen zijn voort gekomen. In 1657¹⁹⁸ is Claesje overleden. Vooralsnog is het onduidelijk wanneer de tinnegieter Isaac Braems is overleden. Wel is bekend dat in 1701 in Rotterdam een zekere Isaac Braems is overleden maar gezien dit jaartal en het jaar van geboorte van deze tinnegieter, wordt aangenomen dat het in dit geval de zoon van de tinnegieter betreft die was getrouwd met Margrieta Muis.

De tinnegieter Isaac Braems kunnen we vanaf 1638¹⁹⁹ in de Rotterdamse notariële archieven volgen. In dat jaar huurt hij namelijk het pand De Bel in de Hoogstraat voor een periode van 4 ½ jaar. Dit is ook de periode dat bekend is dat Isaac als hoofdman van het tinnegietergilde actief was.²⁰⁰ Tin wordt in deze periode door hem betrokken van de Amsterdamse tinnegieter Barend Hamans.²⁰¹ In latere perioden zien we dat de inkoop van bloktin door Isaac geen solistische aangelegenheid meer is. Zo wordt in het jaar 1648²⁰² samen met de meester tinnegieters Jan Leendertsz Pot en Evert Pieterz van Male 63 stukken Engels bloktin (7022 pond voor bewerking) ingekocht van de Engelse koopman Thomas Kanter. Deze samenwerking wordt in een notariële akte van 1648²⁰³ bekrachtigd waarbij de meester tinnegieters Isaac Braems, Jan Leendertsz Pot, Dirck Jans Messchaert en Evert Pieterz van Male verklaren om bloktin van buiten de stad, gezamenlijk in te kopen.

Ook in het jaar 1650²⁰⁴ is Isaac betrokken bij de gezamenlijke inkoop van bloktin. In dit geval is het een samenwerkingsverband met de tinnegieters Jan Leendertsz Pot en Dirck Jansz Messchaert. De laatste vermelding van inkoop van bloktin waarbij Isaac betrokken is, is van het jaar 1656. Gezamenlijk met Dirck Jansz Messchaert koopt hij dan voor 3000 gulden aan Engels bloktin.²⁰⁵

Binnen het tinnegietergilde werd zoals gebruikelijk gezamenlijk opgetrokken. In 1640 zijn de schulden van de Rotterdamse tinnegieter Gerrit van Kessel zo hoog dat deze genoodzaakt is zijn bezittingen te

verkopen. Hierbij financieren de tinnegieters Isaac Braems en Dirck Jansz Messchaert de tinnegieter Jan Leendertsz Pot dusdanig dat laatstgenoemde in de gelegenheid wordt gesteld om tinnen voorwerpen en gereedschap uit de boedel van Van Kessel te kopen.²⁰⁶

Naast het huis op de Hoogstraat welke was gelegen ter hoogte van het Raadhuis, had Isaac tenminste ook nog een huis op de Oude Kerkstraat waaruit hij huur ontving. Dit pand die in 1651 een waarde van 6000 gulden vertegenwoordigde was eigendom van Claesje maar Isaac had het 'vruchtgebruik' hiervan.²⁰⁷ Zowel uit 1646 als uit het jaar 1650 zijn notariële akten²⁰⁸ bekend waaruit blijkt dat Isaac dit pand aan Pieter Cocq verhuurde. De huur zoals in beide akten vermeld is, bedroeg 550 gulden per jaar.

Financieel is vermeldenswaardig dat Isaac in 1655²⁰⁹ voor 2000 gulden aandelen in de West-Indische Compagnie in Amsterdam op zijn naam geschreven krijgt. Isaac heeft overigens meerdere relaties met Amsterdam gehad. Zo blijkt zijn broer Adriaen ook in Amsterdam te wonen. In 1655²¹⁰ machtigt hij hem om geld namens hem bij de op dat moment in Amsterdam wonende Aelbrecht Cocx te innen.

Er zijn geen archivalische gegevens na het jaar 1657²¹¹ bekend waarin de tinnegieter Isaac Braems wordt genoemd.

Broekman, Pieter

Er is één notariële akte waarin de tinnegieter Pieter Broekman wordt genoemd, bekend. De akte is van 1609²¹² en hieruit kan opgemaakt worden dat Pieter met Elisabeth Adamsdr is getrouwd. Het is onduidelijk of Pieter als zelfstandige tinnegieter werkzaam is geweest. Aangenomen wordt dat Pieter in 1625²¹³ is overleden en op dat moment was hij op Quakernaak woonachtig.

Bruysel, Jacob Jacobsz van

In één notariële akte van het jaar 1617²¹⁴ wordt een zeker Jacob Jacobsz van Bruysel, lepelmaker, genoemd. Jacob Jacobs is volgens deze akte getrouwd met Geertgen Anthoenisdr en zij zijn woonachtig op de Nieuwe Kerkstraat. Jacob Jacobsz is geboren in of rondom het jaar 1570.²¹⁵ Vermoed wordt dat dit echtpaar op 14 december 1578 in Rotterdam in het huwelijk is getreden.

Clamp, Heyndrick

In één notariële akte van het jaar 1607²¹⁶ wordt de tinnegieter Heyndrick Clamp genoemd. Heyndrick is op dat moment 22 jaar oud en ongehuwd. Nadere gegevens over deze tinnegieter zijn (vooralsnog) niet gevonden.

Coepere, Claes Claesz van

In één notariële akte van het jaar 1596²¹⁷ wordt een 33-jarige Claes Claesz van Coepere, tinnegieter, genoemd. Deze tinnegieter is in het jaar 1602 overleden.²¹⁸ Nadere gegevens over deze tinnegieter zijn niet in de Rotterdamse archieven gevonden.

Cornelisz, Abraham

De tinnegieter Abraham Cornelisz die geboren is in of rond het jaar 1593, wordt in meerdere Rotterdamse notariële akten genoemd. Het blijkt dat hij getrouwd was met Maritgen/Maertge Cornelisdr.²¹⁹ Blijkbaar ging het deze tinnegieter niet voor de wind. In 1626²²⁰ is hij genoodzaakt om zijn vormen en goederen aan zijn collega tinnegieter Maerten Maertensz van der Wiel te verkopen. Na de verkoop huurt Abraham deze goederen direct weer van zijn voormalige werkgever terug. De laatste Rotterdamse notariële akte waarin Abraham als tinnegieter wordt genoemd is van het jaar 1634.²²¹

Croo, Jan du

Van de van oorsprong Franse tinnegieter²²² Jan du Croo / du Crocq zijn een aantal gegevens in de Rotterdamse notariële archieven terug gevonden. Deze gegevens komen allemaal uit de jaren vijftig van de 17de eeuw. Jan is op dat moment (1654²²³) getrouwd met Maertge Kirberch. In juni 1658²²⁴ koopt hij een pand op de Pannekoekstraat. Mogelijk wordt dit deels gefinancierd door Job Pietersz

Bosvaerder aangezien in juli²²⁵ van datzelfde jaar een akte wordt opgemaakt waarin Du Croo verklaart 300 gulden aan Job schuldig te zijn. In een akte van het jaar 1659 wordt Du Croo als tinnegietersknecht woonachtig op de Pannekoekstraat genoemd. Akten van na 1659 van deze tinnegieter zijn niet bekend.

Dirkingh, Hendrick

Op de website van het Historisch museum Rotterdam staat een lepel afgebeeld met het merk de gekroonde roos met initialen HD die wordt toegeschreven aan Hendrick Dirkingh (1672-1698).²²⁶ Tevens zijn voorwerpen met het merk het Wapen van Rotterdam en de letters HD die aan dezelfde tinnegieter worden toegeschreven, bekend.²²⁷

Dircksz, Jan

De tinnegieter Jan Dircksz wordt genoemd in notariële akten die de periode 1627²²⁸-1641²²⁹ bestrijken. Deze tinnegieter was getrouwd met Annitgen Claesdr en zij waren woonachtig op de Hoogstraat.²³⁰ Jan is in 1635 of 1636 overleden²³¹ en uit de overgeleverde akten blijkt dat zij dit bedrijf tot tenminste 1641 heeft gecontinueerd.²³²

Producten van deze tinnegieter zijn bekend en dragen het merk de roos voorzien van de letter F en de initialen ID.²³³

Harthals, Gijsbert Adriaentsen

De Rotterdamse tinnegieter Gijsbert Adriaentsen Harthals is in of rondom het jaar 1620 in Doesburg geboren. In mei 1646 treedt hij in het huwelijk met Lijsbeth Cornelis.²³⁴ Enkele jaren later²³⁵ wordt Gijsbert in een notariële akte al als tinnegieter genoemd. In 1668 blijkt dit echtpaar woonachtig te zijn op de 'Huidebrugge'. Van beroep is Gijsbert op dat moment nog steeds tinnegieter. Bekend is dat Gijsbert voor december 1673²³⁶ is overleden. In deze laatstgenoemde akte wordt Gijsbert als meestertinnegieter genoemd.

Hendricksz, Pieter

Er is één notariële akte bekend waarin de tinnegieter Pieter Hendricksz wordt genoemd. Het betreft een akte uit juli 1637²³⁷ en uit deze akte kan opgemaakt worden dat de hier genoemde tinnegieter op dat moment al overleden was. Het is onduidelijk of deze tinnegieters zelfstandig binnen de stad Rotterdam, werkzaam is geweest.

Hoff, Jan Pietersz van 't

De tinnegieter Jan Pietersz van 't Hof wordt vooral in notariële akten die de periode 1637²³⁸-1646²³⁹ bestrijken, genoemd. De vroegste notariële akte waarin Jan Pieters wordt genoemd is van 1633.²⁴⁰ Duidelijk is dat hij in deze periode als zelfstandige werkzaam is geweest. In het jaar 1640²⁴¹ neemt Jan Pietersz een leerling, Pieter Ariens van Plane, in dienst.

Jan Pietersz is in 1609 geboren en overleden in het jaar 1669.²⁴² Waarschijnlijk is deze tinnegieter in juni 1634²⁴³ getrouwd met Hester Davids. Jan Pietersz was woonachtig in een huis belendend aan het huis van Jacob Joosten Buret in de Krattensteeg.²⁴⁴

Het merk dat Jan Pietersz van 't Hof voor Keurtin hanteerde was het Rotterdamse wapenschild voorzien van de letters RD en de letter K van Keurting en de initialen IPVH.²⁴⁵

Een lepel met getordeerde steel uit het Historisch museum Rotterdam toont het merk de gekroonde roos met initialen IVH.²⁴⁶

Hoff, Pieters Jansz van 't

De tinnegieter Pieter Jansz van't Hoff wordt in een notariële akte uit het jaar 1681 genoemd.²⁴⁷ De akte gaat over het feit dat Pieter zijn vrouw machtigt om alle roerende en onroerende zaken namens hem te regelen.

Beide echtgenoten waren in 1667²⁴⁸ met elkaar in het huwelijk getreden en van na het jaar 1683 zijn er geen akten meer overgeleverd waarin zijn naam wordt genoemd.

In het Rotterdams Historisch museum bevindt zich een mal van deze tinnegieter waarmee tinnen trechters konden worden geproduceerd. Deze mal is gemerkt met de initialen PVH.²⁴⁹

Hoff, Teunis Jorisz van 't

De tinnegieter Teunis Jorisz van 't Hof wordt in een notariële akte van het jaar 1665²⁵⁰ genoemd. Teunis en zijn vrouw Catharina Dircksz Versijden benoemen elkaar in dat jaar tot wettig erfgenaam. Zij zijn woonachtig op de Kipstraat (bij de Baanstraat) en enkele maanden hiervoor zijn zij in het huwelijk getreden.²⁵¹ Men mag niet verbaasd zijn als Catharina op dat moment al ziek was en dat de reden voor het opstellen van de notariële akte was. Duidelijk is dat in het jaar 1669 Catharina al is overleden en Teunis hertrouwt met Geertruid Lamberts uit Oud-Beijerland.²⁵² Het is onduidelijk of Teunis als zelfstandig tinnegieter werkzaam is geweest.

Isbrant

In een notariële akte uit het jaar 1652²⁵³ wordt gesproken over de tinnegieter Isbrant. Nadere gegevens over deze tinnegieter ontbreken.

Jachten, Christiaan Maertensz van

Christiaan Maertensz van Jachten is in 1656²⁵⁴ getrouwd met Arientgen Abrahamsz. Het is onduidelijk of Christiaan op dat moment al als tinnegieter werkzaam was. In het jaar 1658 is het dat zeker. Het blijkt dan dat hij een schuld heeft van 300 gulden bij de Rotterdamse koopman Jacob Verboom.²⁵⁵ Uit het jaar 1659 zijn nog enkele akten overgeleverd waarin beide echtelieden worden genoemd. Zij blijken woonachtig te zijn nabij de ' Valckebrugge²⁵⁶ en stellen in dat jaar ook een testament op.²⁵⁷ Christiaan is in het jaar 1688 overleden.²⁵⁸

Jansz, Cornelis

In een notariële akte uit het jaar 1596 wordt de lepelmaker Cornelis Jansz genoemd. Hij is op dat moment getrouwd met Maritgen Jansdr en de akte handelt over het feit hoe om te gaan als een van de beiden komt te overlijden. Mogelijk is dit echtpaar op 14 december 1586 getrouwd. Nadere gegevens over deze lepelmaker zijn niet bekend.

Kessel, Gerrit van

Van de Rotterdamse tinnegieter Gerrit van Kessel (geboren Antwerpen 1588²⁵⁹) zijn vele gegevens overgeleverd. Bekend is dat hij in 1612²⁶⁰ voor het eerst in het huwelijk treedt met de weduwe Leenart Jans: Saerken Galijns. Vanuit haar vorige huwelijk had Saerken al kinderen. Daarnaast kreeg zij ook met Gerrit kinderen.²⁶¹ In het jaar 1632²⁶² trouwt Gerrit voor de tweede keer. Zijn eerste vrouw is dan overleden en zijn nieuwe echtgenote heet Annetie Harmans. De jaren hierna wordt Gerrit wederom met overlijdensgevallen in zijn familiesfeer getroffen. Naast het overlijden van zijn tweede echtgenoot²⁶³ wordt hij tenminste in het jaar 1638²⁶⁴ ook geconfronteerd met het overlijden van zijn dochter. Zowel zijn echtgenoot als zijn kinderen zijn daarbij ten gevolge van de pest overleden.²⁶⁵ Wederom hertrouwt Gerrit. In dit geval²⁶⁶ met de weduwe Arijen Pleunisz: Susannetje Pieters. Maar dit huwelijk heeft maar enkele weken stand gehouden. Dit omdat zijn derde vrouw overleed.²⁶⁷ Gerrit is in het jaar 1640 overleden.²⁶⁸

Zover getraceerd kon worden was Gerrit tenminste vanaf het jaar 1625²⁶⁹ tot aan het jaar 1640²⁷⁰ woonachtig op de Oude Kerkstraat (wz). De verkoop van het pand in het jaar 1640²⁷¹ was noodgedwongen aangezien schuldeisers dreigden met executie. Gerrit besloot een executie voor te zijn door zowel zijn roerende als zijn onroerende goederen te verkopen. Hiertoe behoorden ook de tinnegietervormen welke al eind 1639²⁷²/begin 1640 definitief in eigendom kwamen van Jan Leendertsz Pot. Deze vormen waren in 1631 betrokken van de koperslager Willem Jansz.²⁷³ Deze vormen werden voordat zij definitief in handen kwamen van Jan Leendertsz Pot zowel door Gerrit als door Pot gebruikt.²⁷⁴ Naast deze nieuw aangeschafte tinnegietervormen had Gerrit vormen

overgenomen van de tinnegieter Pieter Arentsz Post²⁷⁵ en van de tinnegieter Pieter Cornelisz van Mal.²⁷⁶

Tin werd o.a. betrokken van de Rotterdamse tinnegieter Pieter Arentsz Post²⁷⁷ en van de Amsterdamse koopman Jan Hendricksz.²⁷⁸

In het Historisch Museum Rotterdam bevindt zich een pispot gemerkt met de gekroonde roos met letter F en in de kroon de letters GVK.²⁷⁹

Daarnaast bevindt zich in ditzelfde museum een lepel met het merk de gekroonde roos met initialen GVK.²⁸⁰

Tevens bevindt zich in dit museum een brandewijnkom met het merk de gekroonde roos met initialen GVK.²⁸¹ Dubbe schrijft ook het merk de hand voorzien van de initialen GVK aan deze tinnegieter toe.²⁸²

Langeberg, Gosewijnus

Net buiten de scope van het onderzoek is een notariële melding van het jaar 1707²⁸³ waarin de tinnegieter Gosewijnus Langeberg wordt genoemd. Het is onduidelijk of deze tinnegieter reeds in de 17de eeuw werkzaam was. Wel is bekend dat hij getrouwd was met Parijne van Houten en dat zij gezamenlijk in het jaar 1684 een zoon kregen.²⁸⁴ Nadere gegevens over Gosewijnus Langeberg ontbreken.

Lier, Hendrik Fransz van

In het jaar 1644 is de tinnegieter Hendrick Fransz van Lier in het huwelijk getreden²⁸⁵ met Susannetje Dirckxs. Dit is ook het jaar dat Hendrik voor het eerst als tinnegieter in de notariële archieven wordt genoemd. Duidelijk is dat hij tenminste tot het jaar 1652 als zelfstandig tinnegieter werkzaam is geweest. Hendrik moet na januari 1654 zijn overleden aangezien hij in die maand van dat jaar nog een kind heeft gekregen. Bekend is dat hij in het jaar 1648²⁸⁶ een leerling aanneemt: Claes Abrahams van Spanbroek. Voogd van Van Spanbroek is de tinnegieter Isaac Braems.

Loose, Herman Jacobsz van

De lepelmaker Herman Jacobsz van Loose wordt in een notariële akte uit het jaar 1607²⁸⁷ genoemd. Hij blijkt dan woonachtig te zijn aan 't Hang. Dubbe noemt in zijn overzichtswerk uit 2009 deze zelfde tinnegieter onder de naam Harman Jacobss voor de periode 1602-1613.²⁸⁸ Nadere gegevens over deze lepelmaker zijn niet gevonden.

Maertensz, Jan

De Rotterdamse tinnegieter Jan Maertensz was rond het eind van de 16de eeuw getrouwd met Neeltje Cornelisdr.²⁸⁹ Nadat Neeltje was overleden hertrouwt hij in 1597²⁹⁰ met Judith Maertensdr. In het begin van de 17de eeuw was hij woonachtig op de Hoogstraat.²⁹¹ Uit een akte van het jaar 1603²⁹² blijkt dat Jan op dat moment is overleden.

Maertensz, Maerten

In het jaar 1596²⁹³ treedt Maerten Maertensz in het huwelijk met Maritgen Andriesdr. De indruk bestaat dat zij direct na dit huwelijk naar Delft zijn vertrokken en dat zij aan het begin van de 17de eeuw weer in Rotterdam terug keren. Uit een akte van het jaar 1608 blijkt dat zij hebben gewoond op de Meent of Oude Varkensmarkt nabij de westzijde van de Boterstraat.²⁹⁴

In de Rotterdamse notariële akten die de periode 1601²⁹⁵-1634²⁹⁶ bestrijken wordt deze tinnegieter meermalen genoemd. Ook zijn ongehuwde zus Hillegont was in het tin werkzaam, namelijk als winkelier.²⁹⁷ Mogelijk impliceert dit dat zij ook tinnen voorwerpen heeft geproduceerd maar concrete aanwijzingen hierover zijn niet terug gevonden.

Producten die aan deze tinnegieter worden toegeschreven dragen het wapen van Rotterdam voorzien van de initialen MM.²⁹⁸

Mal, Pieter Cornelisz van

De zelfstandige Rotterdamse tinnegieter Pieter Cornelisz van Mal wordt in de notariële archieven die de periode 1621²⁹⁹-1631³⁰⁰ bestrijken, regelmatig genoemd. Uit de akte van 1621 kan opgemaakt worden dat Pieter reeds in het jaar 1612 op de Kipstraat als tinnegieter werkzaam en woonachtig was. Pieter is in het jaar 1631 overleden.³⁰¹ Na zijn overlijden worden zijn tinnegietervormen verkocht aan de tinnegieters Gerrit van Kessel en Jan Leendertsz Pot.³⁰² Pieter was getrouwd met Geertgen Ewouts.³⁰³

Malle, Evert Pietersz

De Meester tinnegieter Evert Pietersz Malle wordt in notariële akten die de periode 1638³⁰⁴-1653³⁰⁵ bestrijken vele malen genoemd. Mogelijk is hij de zoon van de tinnegieter Pieter Cornelisz van Mal. Van deze tinnegieter is bekend dat hij in 1641³⁰⁶ een leerling voor zes jaar aanneemt (Pieter Engelbrechtsz van Opvelt) om hem het vak van tin gieten te leren. Een akte uit het jaar 1648³⁰⁷ laat zien dat tin werd betrokken van de Engelse koopman Thomas Kanter. Uit de opgestelde akte blijkt dat het door Kanter geleverde tin na proefneming, niet zuiver bleek te zijn. Dit is ook het jaar³⁰⁸ dat verschillende Rotterdamse tinnegieters besluiten om tin dat van buiten de stad wordt aangevoerd, gezamenlijk in te kopen. Evert is een van de tinnegieters die deze akte ondertekent. Financieel lijkt het Evert niet geheel voor de wind te zijn gegaan. De akten die terug zijn gevonden handelen allemaal over door Evert geleend geld van 1000³⁰⁹ respectievelijk 2000³¹⁰ gulden. Evert is in het jaar 1642³¹¹ getrouwd met Meinsie Duijnen. Uit dit huwelijk is tenminste de volgende dochter voort gekomen: Geertien (gedoopt 24 januari 1644). Evert is in het jaar 1615³¹² geboren in het jaar 1653 overleden.³¹³

Messchaert, Dirck Jansz

In vele Rotterdamse notariële akten wordt de naam van de meester tinnegieter Dirck Jansz Messchaert (geboren in of rondom het jaar 1614³¹⁴) genoemd. De notariële akten waarin deze meester tinnegieter wordt genoemd, bestrijken de periode 1637³¹⁵-1656.³¹⁶ Uit de akte van het jaar 1637 blijkt dat Dirck woonachtig was op de Hoogstraat (westvierendeel³¹⁷) in de nabijheid van de Nieuwe Kerkstraat.

De kwaliteit van de door Messchaert geproduceerde schotels wordt in 1639 ter discussie gesteld.³¹⁸ De tinnen schotels worden in dat jaar door de Schiedamse Trijntje Foppen in Delfshaven te koop aangeboden. De schotels worden door de Delftse assaymeester Vosmaer geassayt en niet goed bevonden. Messchaert maakt tegen deze afkeur bezwaar en dit leidt er toe dat zijn schotels opnieuw in Delft worden gekeurd. Bij deze herkeuring worden de schotels als deugdelijk en goed beoordeeld waardoor Vosmaer zijn eerdere conclusie moest bijstellen. Interessant aan deze akte is dat vermeld wordt dat de kwaliteit van Rotterdams tin beter is dan de kwaliteit van Delfts tin. Per pond zou het Rotterdamse tin een stuiver meer waard zijn dan het Delftse tin.

De contacten tussen de Rotterdamse meester tinnegieters zijn nauw geweest. Zo helpt Messchaert gezamenlijk met Isaac Braem in 1640³¹⁹ zijn collega tinnegieter Jan Leendertsz Pot door hem geld te lenen ten behoeve van de aankoop van mallen afkomstig van de tinnegieterei van Gerrit van Kessel. Tin betrok Messchaert in het begin van de jaren veertig³²⁰ uit Amsterdam. Bekend is dat hij afspraken maakte met de Amsterdamse Koopman Isaac van Hut voor levering van 3000 pond tin.

Vanaf 1648 wordt door de Rotterdamse meester-tinnegieters een afspraak gemaakt dat tin die van buiten de stad werd betrokken, gezamenlijk wordt aangekocht.³²¹ Daarnaast wordt vanaf dat moment ook samen gewerkt bij de verkoop van rauw/onbewerkt tin.³²² Deze samenwerking voor aan- en verkoop van onbewerkt tin wordt in 1650 door enkele meester tinnegieters waaronder Dirck Jansz, herbevestigd.³²³

Ook bij de aankoop van tin zijn de relaties tussen de meester tinnegieters onderling weer erg nauw. Zo is Messchaert getuige³²⁴ bij de kwaliteitskeuring van een blok tin dat door collega Pot in Amsterdam is aangekocht.

Niet alleen de contacten tussen de meester tinnegieter maar ook tussen de meester tinnegieters en de loodgieters waren nauw. Zo is Dirck Jansz in het jaar 1640³²⁵ financieel betrokken bij de door Gijsbert van Heul gegoten kogels voor de provincie Holland en West-Friesland.

Een enkele keer komen we ook een leerling akte in de notariële archieven tegen. Zo wordt in 1641³²⁶ een akte voor de leerling Claes Abrahamsz opgesteld om voor 5 jaar bij Dirck Jansz in dienst te treden.

Financieel komen we een enkele keer iets meer te weten over Dirck Jansz. Zo bevestigt zijn moeder, Annetje Teunemans, in het jaar 1655,³²⁷ 1500 gulden aan Dirck Jansz schuldig te zijn.

De uit Amsterdam afkomstige Dirck Jansz Messchaert treedt in 1635³²⁸ in het huwelijk met Haesgen Dircx van Noorden. In het jaar 1650³²⁹ trouwt Dirck voor de tweede en in het jaar 1652³³⁰ voor de derde keer. Aangenomen wordt dat deze tinnegieter in 1677 is overleden.³³¹

Het merk dat Dirck Jansz voor keurtin hanteerde was het wapen van Rotterdam voorzien van de letters RD en K voor Keurtin en de initialen DIM.³³² In het Historisch museum Rotterdam bevindt zich een kan en een beker met dit merk.³³³ Daarnaast is het merk de roos met letter F en de initialen DIM bekend.³³⁴

Messchaert, Jan Dircksz

Van de tinnegieter Jan Dircksz Messchaert zijn veel minder gegevens overgeleverd dan van zijn hiervoor besproken zoon.

Jan Dircksz is in 1611³³⁵ in het huwelijk getreden met Annetje Teunemans. Vanuit de notariële akten kan opgemaakt worden dat hij tenminste rond 1630 als zelfstandig tinnegieter werkzaam was. Het noodzakelijke tin werd in deze periode³³⁶ door Jan van de Amsterdamse tinnegieter Jan Hendricksz betrokken. Een notariële akte uit het jaar 1632 toont aan dat de tinnegieterpraktijken van Jan geen vetpot was. In dat jaar wordt Jan Dircksz namelijk door Maertgen Cornelisdr gemachtigd om namens haar lood te gieten. Maertgen Cornelisdr heeft op haar beurt deze vergunning wegens haar armoede van de burgemeesters verkregen. Nadere gegevens over Jan Dircksz zijn niet bekend.

Messchaert, Johannes

Uit een notariële akte van het jaar 1677³³⁷ blijkt dat Johannes Messchaert als meester tinnegieter binnen de stad Rotterdam werkzaam is geweest. In de Rotterdamse notariële akten zijn niet meer akten gevonden waarin de naam van deze tinnegieter wordt genoemd.

Op basis van de DTB akten is het niet gelukt om deze tinnegieter eenduidig te identificeren.

Pelane (Planen), Pieter Ariensz van

De tinnegieter Pieter Ariensz van Pelane/Planen blijkt uit een akte van 1642³³⁸ getrouwd te zijn geweest met Grietje Jans Winter. In 1640³³⁹ is deze leerling tinnegieter in dienst getreden bij Jan Pietersz van 't Hof. Hij krijgt hiervoor een beloning van 9 stuivers per dag. In 1645³⁴⁰ waren Pieter en Grietje woonachtig op de Westzijde van de Westwagenstraat. Nadere gegevens over deze tinnegieter zijn niet bekend en het is onduidelijk of hij als zelfstandig tinnegieter werkzaam is geweest.

Post, Pieter Arentsz/Adriaensz

De tinnegieter Pieter Arentsz Post is in de jaren twintig van de 17de eeuw werkzaam geweest. De eerste vermelding van deze tinnegieter in de notariële akten is van het jaar 1624 wanneer hij als getuige van een ruzie een verklaring aflegt.³⁴¹ Duidelijk is dat Pieter op het eind van de jaren twintig een knecht in dienst had: Heyndrick Ariensz.³⁴² Met de verkoop van vormen en blokken tin in het jaar 1630³⁴³ aan Gerrit van Kessel lijkt het einde van de tinnegieter Pieter Post aan te duiden. Notariële akten van de tinnegieter Pieter Post van na april 1630 zijn niet terug gevonden.

Pieter is op het eind van de 16de eeuw geboren³⁴⁴ en was in 1621 getrouwd met Jannetgen Willems van Swieten.³⁴⁵ Zij waren woonachtig op De Meent. Pieter is uiterlijk in het jaar 1640 overleden omdat in dat jaar zijn weduwe hertrouwt.³⁴⁶

Pot, Jan Leendertsz

De Rotterdamse tinnegieter Jan Leendertsz Pot wordt in vele notariële akten die de periode 1630³⁴⁷ - 1656³⁴⁸ bestrijken, genoemd. Jan Leendertsz was getrouwd met Angenietje Wollebrands (tot 1653)³⁴⁹ en met Judith Jans (periode 1654³⁵⁰-1655³⁵¹). Hij is de zoon van Leendert Jansz Pot en was volgens een akte uit het jaar 1631³⁵² woonachtig in De Oude Kerkstraat. Uit een akte van het jaar 1634³⁵³ maar ook van het jaar 1637,³⁵⁴ wordt beschreven dat Jan en zijn vrouw Angenietje op de Hoofdstraat woonachtig waren.

Ten aanzien van het gebruik van (koperen) tinnegietervormen heeft Jan een langdurig samenwerkingsverband met Gerrit van Kessel gehad.³⁵⁵ Niet zo een vreemde constructie aangezien Gerrit van Kessel met de moeder van Jan Leendertsz Pot was getrouwd. Uit diverse akten kan opgemaakt worden dat Gerrit zijn stiefzoon Jan Leendertsz Pot als zelfstandig tinnegieter in het zadel heeft geholpen.³⁵⁶ Dit deed hij niet alleen door hem tegen betaling van tinnegietervormen te voorzien, maar ook door hem financieel te steunen.³⁵⁷ In het jaar 1632³⁵⁸ kopen Gerrit van Kessel en Jan Leendertsz Pot gezamenlijk tinnegietervormen uit de nalatenschap van Pieter Cornelisz van Mal. Ook voor deze vormen wordt net zoals voor de vormen de van Pieter Cornelisz Mal zijn over genomen, er een onderlinge verdeling opgesteld. De onderlinge samenwerking was blijkbaar goed want in het jaar 1638³⁵⁹ wordt het contract ten aanzien van de verdeling van de tinnegietervormen tussen Gerrit en Jan, verlengd. Met de aankoop van het huis met erf van Gerrit van Kessel voor een bedrag van maar liefst 5200 gulden op de Oude Kerkstraat in november 1639³⁶⁰ is de samenwerking tussen beide tinnegieters afgelopen te zijn. Bij deze transactie worden tevens de tinnegietervormen die in gebruik waren bij Gerrit, door Jan over genomen.³⁶¹

Meerdere keren worden tinnegieterknechten van Jan Leendertsz Pot in een notariële akten genoemd. Zo treedt in het jaar 1632³⁶² Jan Gerritsz Grol bij Jan in dienst om het vak van tin gieten en het slaan van tinnen schotels te leren. Nog geen half jaar³⁶³ later wordt een contract opgemaakt om Willem Pieters Stolwijk gedurende een periode van 5 jaar als leerling aan te nemen en weer een maand later³⁶⁴ wordt een akte voor de leerling Claes Jacobs Schellinger opgesteld. Willem Pietersz Stolwijk is uiteindelijk zelfstandig tinnegieter geworden. Zijn relatie met Jan Leendertsz Pot was daarbij niet optimaal getuige de diverse onderlinge geschillen/ruzies die beide heren hebben gehad.³⁶⁵ De laatste tinnegieterknechten van Jan Leendertsz die in notariële akten worden genoemd zijn de jongemannen Claes Jansz en Cornelis Asselingh die in het jaar 1642³⁶⁶ bij deze tinnegieter werkzaam waren.

Uit de notariële akten blijkt dat de in of rond het jaar 1604 geboren Jan Leendertsz Pot diverse functies heeft gehad. In een akte uit het jaar 1639³⁶⁷ wordt hij als oud-hoofdman van het tinnegietergilde beschreven. In een akte van twee jaar³⁶⁸ hierna heeft Jan de functie van overman van het tinnegietergilde. Als keurmeesters van het tinnegietergilde worden voor dat jaar, 1641, David Braem en Dirck Jansz Messchaert genoemd.

Over de aankoop van tin is hiervoor reeds het nodige vermeld. Ook voor Pot geldt dat hij vanaf de tweede helft van de jaren veertig met zijn collega tinnegieters gezamenlijk tin inkocht.³⁶⁹ Niet alleen tin werd gezamenlijk ingekocht ook 'rauw of onbewerkt tin' werd door Jan Pot in samenwerking met Dirck Jansz Metschaert verkocht.³⁷⁰ Een enkele keer zien we wel dat Pot door een Duinkerke handelaar met blokken tin wordt benaderd.³⁷¹ Daarnaast is bekend dat Pot in het begin van de jaren veertig tin van de Amsterdamse handelaar Jonas Abelus betrok.³⁷²

De afzet van het tingoed van Pot is niet beperkt geweest tot Rotterdam. Uit meerdere akten kan opgemaakt worden dat Jan in de tweede helft van de jaren veertig,³⁷³ tingoed heeft geleverd aan de Goudse tinnegieter Pouwels Cornelisz Trodenius. Daarnaast bestaat het vermoeden dat Pot ook tingoed heeft geleverd aan de Bossche tinnegieter Cornelis Jansz van Boxel gezien een schuld die laatstgenoemde in het jaar 1651³⁷⁴ bij Pot heeft.

Pot, Leendert Jansz

De Rotterdamse tinnegieter Leendert Jansz Pot wordt in notariële akten die de periode 1632³⁷⁵- 1655³⁷⁶ betreffen, genoemd. Leendert was getrouwd met Henrickge Jansdr van Ravesteijn en woonde ten westen van het stadhuis.³⁷⁷ Gezien het aantal notariële akten dat is overgeleverd waarin de naam van deze tinnegieter wordt genoemd, is zijn productieomvang beperkt geweest.

Leendert Jansz Pot is begraven op 20 mei 1657.³⁷⁸

In het Rotterdams Historisch museum bevindt zich een mal waarmee tinnen schalen kunnen worden geproduceerd. Deze mal is gemerkt LIP 1655 en wordt toegeschreven aan Leendert Jansz Pot.³⁷⁹

Spanbroeck, Claes Abrahamsz

De tinnegieter Claes Abrahamsz Spanbroeck treedt in 1654³⁸⁰ in het huwelijk met Jannetje Mom van Arnhem. Claes is op dat moment woonachtig op de Leeuwenstraat. Spanbroeck is in het jaar 1648 in dienst getreden bij de meester tinnegieter Hendrick Fransz van Lier.³⁸¹ In een tweede akte uit het jaar 1654³⁸² wordt deze tinnegieter nog een keer genoemd. Nadere gegevens over deze tinnegieter zijn niet bekend maar aangenomen mag worden dat hij niet als zelfstandige tinnegieter werkzaam is geweest. In het jaar 1662 was deze tinnegieter woonachtig in Schiedam.

Stolwijk, Willem Pietersz

De Rotterdamse tinnegieter Willem Pietersz Stolwijk wordt in vele notariële akten genoemd. Duidelijk is dat hij het tinnegietervak bij Jan Leendertsz Pot heeft geleerd. In het jaar 1643³⁸³ treedt Willem in het huwelijk met Maria Gerrits van Dijck. Willem is dan woonachtig op de Hoogstraat en zal op dat moment zo om en nabij de 24 jaar zijn geweest.³⁸⁴ Voor het jaar 1650³⁸⁵ is Willem al weduenaar want in dat jaar hertrouwt hij met Maria Bouffgens. Willem en Maria wonen dan op de Lamsteeg (oz). Een pand dat in 1646 eigendom is geworden van Willem Pietersz.³⁸⁶ Tot aan zijn dood in 1675³⁸⁷ is Willem met Maria getrouwd geweest.

Vanaf 1642 wordt Willem in de notariële akten als zelfstandig tinnegieter genoemd. Tot wanneer hij in Rotterdam werkzaam is geweest, is niet duidelijk. Het lijkt er op dat dit het jaar 1654³⁸⁸ is geweest wanneer hij zijn huis op de Lamsteeg verkoopt. Duidelijk is wel dat hij in 1657 in Oud-Beijerland en in 1662 in Geertruidenberg werkzaam was en dat hij in 1675 in Rotterdam is begraven.

In het jaar 1646³⁸⁹ wordt de eerder genoemde ruzie tussen Jan Leendertsz Pot en Willem Pietersz Stolwijk in een akte vastgelegd. Bij overtreding door een van de partijen van de gemaakte belofte, was met 12 gulden aan het tinnegietergilde schuldig.

In een enkele akte wordt de naam van een tinnegieterleerling van Willem genoemd. Het betreft een akte uit het jaar 1646³⁹⁰ wanneer een contract met de leerling Abraham Cocx voor een periode van 6 jaar wordt aan gegaan.

Naast productie voor de lokale markt blijkt uit een akte dat Willem ook ver buiten de regio zijn tin af zette. Zo blijkt uit een akte uit het jaar 1651³⁹¹ dat Willem tingoed aan Michiel Smith in Sluis (Vlaanderen) heeft geleverd.

Teunemans, Claes

In een notariële akte van het jaar 1614³⁹² wordt de dan 50-jarige Rotterdamse tinnegieter Claes Teunemans genoemd. Hij blijkt te de stamvader te zijn van een uitgebreide tinnegietefamilie en Claes of Nicolaes is in het jaar 1616 overleden.³⁹³ Zijn dochter Anneke was getrouwd met Jan Dircksz Messchaert en een andere dochter Adriaentje met Isaac Braems.

Teunisdr, Geertgen

In een notariële akte van juni 1627 wordt de tinnegietster Geertgen Teunisdr genoemd.³⁹⁴ Nadere gegevens over deze tinnegietster zijn niet bekend.

Thoenemans, Pauwel

In een notariële akte van het jaar 1617³⁹⁵ wordt de op de Hoofdstraat woonachtige tinnegieter Pauwel Thoenemans met zijn vrouw Anneken Gerritsdr genoemd. Volgens Dubbe zou deze tinnegieter in 1625 zijn overleden. Nadere gegevens over deze tinnegieter ontbreken.

Verbeek, Aert Pietersz

Van de tinnegieter Aert Pietersz Verbeek zijn alleen notariële akten terug gevonden waarin zijn naam wordt genoemd. Deze akten betreffen de periode 1641³⁹⁶-1650.³⁹⁷ Deze tinnegieter was woonachtig aan de westzijde van de Nieuwpoort.³⁹⁸ In de eerder aangehaalde akte uit het jaar 1650 wordt deze tinnegieter als bejaard beschreven. Het is onduidelijk of Aert als zelfstandig tinnegieter werkzaam is geweest.

Vermeulen, Maerten Jansz

De in de Hoogstraat woonachtige tinnegieter Maerten Jansz Vermeulen wordt in vele notariële akten betreffende de periode 1616³⁹⁹-1641⁴⁰⁰ genoemd. In het merendeel van deze akten gaat het over testamentaire zaken. Er zijn geen notariële akten gevonden waarin de aankoop of verkoop van Tin door Maerten Jansz staat vermeld. Toch is Maerten Jansz zeker geen kleine tinnegieter geweest. Zo blijkt hij in 1619⁴⁰¹ een van de hoofdmannen van het St. Eloysgilde te zijn geweest.

Maerten Jansz is in of rond het jaar 1581⁴⁰² geboren. Op 19 januari 1609⁴⁰³ is hij in Delft in het huwelijk getreden met Barbara Davids (Muys). Nadat Barbara is overleden hertrouwt Maerten in 1633⁴⁰⁴ met Claesgie Jacobs. Nadat Maerten in de eerste helft van de jaren veertig is overleden, hertrouwt⁴⁰⁵ zijn weduwe met de Rotterdamse tinnegieter Isaac Braem.

Maerten was woonachtig op de oostzijde van de hoek Hoogstraat – Oude Kerkstraat.⁴⁰⁶

Vet, Adriaen Hendricksz de

De Rotterdamse tinnegieter Adriaen Hendricksz de Vet was reeds in de 16de eeuw in Rotterdam woonachtig en werkzaam. De vroegst terug gevonden vermelding in een notariële akte dateert van het jaar 1588.⁴⁰⁷ Een jaar⁴⁰⁸ hierna is Adriaen samen met zijn zwager⁴⁰⁹ en mede tinnegieter Michiel Laurensz uit Den Briel betrokken bij de verkoop van platte schotelvormen aan de Delftse tinnegieter Joost Jansz.

Adriaen was woonachtig op de Spoeijestraat⁴¹⁰ en is in 1602⁴¹¹ overleden.

Weede, Cornelis van

Uit een notariële akte van het jaar 1710⁴¹² blijkt dat de Rotterdamse meester tinnegieter Cornelis van Weede een winkel met bijbehorende tegelbakkerij van Aert van Eck heeft gekocht. Deze tegelbakkerij is gelegen aan de westzijde van de Oude haven in Delfshaven.

Cornelis zelf is in 1691⁴¹³ in het huwelijk getreden met Johanna Kalff. Hij is geboren in Utrecht en woont op dat moment op 't Hang in Rotterdam. Johanna is in 1716⁴¹⁴ en Cornelis is in 1720⁴¹⁵ overleden. Zowel in 1716 als in 1720 wordt als woonlocatie de Keizerstraat bij de Vismarkt genoemd.

Wiel, Maerten Maertensz van der

De tinnegieter Maerten Maertensz van der Wiel wordt in notariële akten uit de periode 1620⁴¹⁶-1630⁴¹⁷ diverse malen genoemd. Diverse akten handelen over geld dat door Maerten is uitgeleend. Een vermeldenswaardige akte daarbij handelt over de vormen en goederen uit de tinnegieterij van Abraham Cornelisz die door Maerten worden overgenomen en direct aan deze zelfde Abraham worden verhuurd.⁴¹⁸

Het tinwerk zal door Maerten zowel op de lokale markt als regionaal zoals in Zevenhuizen zoals uit een akte van het jaar 1620⁴¹⁹ blijkt, zijn afgezet.

Genealogische data uit de DTB-boeken die aan deze tinnegieter kunnen worden gekoppeld, zijn niet terug gevonden.

St. Eloijsgilde

De Rotterdamse smeden waartoe tot het jaar 1635⁴²⁰ ook de tinnegieters en loodgieters behoorden, waren verenigd in het St. Eloijsgilde.⁴²¹ Eloijsgilden zijn uit meerdere steden bekend en algemeen staat bij deze gilden het hamerwerk centraal.

Met Eloijs wordt de heilige Eligius van Nyon (overleden 1660) bedoeld. Eligius van Nyon had volgens zeggen een merkwaardige knecht in dienst. Bij het aanbrengen van een hoefijzer haalde deze knecht eerst de voet van het paard af. Bracht op deze afgehakte voet het hoefijzer aan en plantte vervolgens zonder problemen de voet weer aan het paard. Latere gelovigen meenden in deze knecht de hand van Christus te zien.

Binnen Rotterdam had het St. Eloijsgilde tot het jaar 1572⁴²² een altaar in de St. Laurentskerk in Rotterdam. Feestdag van Eloij/Eligius is 1 december.

Diverse 17de eeuwse notariële akten zijn terug gevonden waarin het Rotterdamse St. Eloijsgilde wordt genoemd. Uit deze akten blijkt dat de vicarie op St. Eligius op 23 mei 1500 is gesticht door Geertruit Jacobsdr, weduwe van Dore Jansz.⁴²³ In de voorwaarde van de stichtingsakte zou staan dat Geertruit levenslang de giften uit de vicarie zou ontvangen. Na haar overlijden zou de vicarie over gaan op de oudste van de kinderen van Pieter Claesz Goutsmit en daarna op de hoofdlieden van St. Eloijsgilde.

Uit de notariële akten kan opgemaakt worden dat tenminste de volgende beroepsgroepen in het St. Eloijsgilde verenigd waren (alfabetische volgorde):

- Ankermaker;⁴²⁴
- Blikslager;⁴²⁵
- Grofmid;⁴²⁶
- Hoefsmid;⁴²⁷
- Koperslager;^{428 429}
- Loodgieter;
- Mesmaker;⁴³⁰
- Slootmaker;⁴³¹
- Spijkermaker;⁴³²
- Tinnegieter;⁴³³
- Ijzerkramers;⁴³⁴

De volgende bestuurders van het St. Eloijsgilde zijn in de notariële archieven getraceerd (in alfabetische volgorde):

- Sidrach Bartholomeusz (1631: oud Hoofdman⁴³⁵)
- Jacob Dircksz (1619: Hoofdman⁴³⁶);
- Cornelis de Haen (1645: Hoofdman⁴³⁷, 1651: Hoofdman⁴³⁸)
- Maerten Jansz (1619: Hoofdman⁴³⁹);
- Pieter Jansz (1621: Hoofdman⁴⁴⁰);
- Willem Jansz (1619: Hoofdman⁴⁴¹);
- Jan Jeurefaesz (1628: Hoofdman⁴⁴²);
- Wijnant Maertensz (1621: Hoofdman⁴⁴³);
- Jan Matheusz (1621: Hoofdman⁴⁴⁴);
- Frans Pietersz (1628: voormalig hoofdman⁴⁴⁵);
- Pieter Pietersz (1621: Hoofdman⁴⁴⁶);
- Cornelis Gillisz van Queborre (1619: Hoofdman⁴⁴⁷);
- Cornelis Barentsz van Rees (1645: Hoofdman⁴⁴⁸)
- Ernestus Dircxz van Rooijen (1645: Hoofdman⁴⁴⁹)
- Philips Stevensz (1631: gildeknecht⁴⁵⁰)
- Steven Stevensz Vermaet (1651: Hoofdman⁴⁵¹)

Lood- en tinnegieters van buiten Rotterdam

In een aantal 17de eeuwse Rotterdamse notariële akten worden lood- en tinnegieters van buiten deze stad genoemd. Daarbij zijn diverse tinnegieters gevonden die nog niet eerder in publicaties naar voren zijn gekomen.

De volgende akten die handelen over lood- en tinnegieters zijn gevonden:

Amsterdam

De vroegste Amsterdamse tinnegieter waarvan een akte in de Rotterdamse notariële archieven is aangetroffen is Jan van Hegge van het jaar 1590.⁴⁵² Jan wordt in een drietal Rotterdamse akten met hoerenloperij in verband gebracht. Het voorval zou in het begin van de jaren tachtig van de zestiende eeuw hebben plaats gevonden. Locatie wat het huis 'Het Manshooff' aan de steiger in Amsterdam.⁴⁵³ De vrouwen in kwestie worden bij naam genoemd: Pleuntge, Toentgen en Jannitgen Jansdr. Voor wat betreft de 17de eeuw zijn notariële akten gevonden waarin de volgende Amsterdamse tinnegieters worden genoemd:

- Arent van Westreenen die woonachtig was op de Nieuwendijk bij de Haarlemmersluis in Amsterdam (vermelding in 1620⁴⁵⁴ en 1632⁴⁵⁵); De vroegste akte handelt over het beëindigen van een dienstverband van een dienstmaagd. De akte van 1632 handelt over het geld innen bij de Oost-Indische Compagnie ten behoeve van een weeskind
- Jan Hendricksz (vermelding in 1630⁴⁵⁶); De Rotterdamse tinnegieter Jan Dircksz Messchaert heeft voor 800 tin bij deze Amsterdamse tinnegieter gekocht;
- Barend Harmensz (vermelding in 1639⁴⁵⁷); De Rotterdamse tinnegieter Isaac Braams heeft bij deze Amsterdamse tinnegieter, 400 pond tin gekocht;
- Cornelis Pietersz (vermelding in 1640⁴⁵⁸); De Rotterdamse tinnegieter Gerrit van Kessel heeft een schuld bij deze Amsterdamse tinnegieter;
- Hans Dircksz kan (vermelding in 1640⁴⁵⁹); De Rotterdamse tinnegieter Gerrit van Kessel heeft een schuld bij deze Amsterdamse tinnegieter;

Boskoop

Uit een notariële akte van juni 1637⁴⁶⁰ kan opgemaakt worden dat de tinnegieter Aert Teunisz op de Dammekade in Boskoop woonachtig was.

Brussel

In de Rotterdamse notariële akten wordt ook een Brusselse tinnegieter genoemd. Het betreft Jan Woutersz. De akte⁴⁶¹ handelt over het verkrijgen van verschuldigd geld bij een Rotterdammer ten behoeve van Elisabeth Swales, weduwe van Jan Woutersz, tinnegieter.

Capelle aan de IJssel

In de Rotterdamse notariële archieven is geen vermelding van een lood-en/of tinnegieter uit Capelle aan de IJssel bekend. Wel is bij een notaris uit Capelle, Everard Maes, een vermelding van een loodgieter uit deze plaats gevonden. Het betreft Leendert Voocht die in het jaar 1677 wordt genoemd.⁴⁶²

Delfshaven

Vanuit Delfshaven zijn zowel namen van Tinne- als van loodgieters overgeleverd. Daarbij zijn de volgende namen getraceerd:

Tinnegieter

- De tinnegieter Cornelis van Houten wordt in een notariële akte van 1680⁴⁶³ genoemd. De akte handelt over een getuigenis naar aanleiding van een scheldpartij.

Loodgieter

- In het jaar 1682⁴⁶⁴ wordt de loodgieter Jan Davidse (van Hoeve) in meerder notariële akten genoemd. Deze loodgieter was volgens een akte uit 1691⁴⁶⁵ woonachtig op de Nieuwe Haven. In een akte van 1694⁴⁶⁶ wordt hij tevens met achternaam genoemd.
- In het jaar 1682⁴⁶⁷ wordt de loodgieter Pieter van Strijen genoemd.

Delft

De volgende namen van Delftse tinnegieters zijn in Rotterdamse notariële akten terug gevonden:

- Joost Jansz⁴⁶⁸ (1589⁴⁶⁹); Akte handelt over de aankoop van een platte schotelvorm door Joost Jansz;
- Mathijs Aryens van der Linden⁴⁷⁰ die in een tweetal akten uit het jaar 1631 genoemd wordt.⁴⁷¹
- Arent Andries Vosmaer⁴⁷² (1639⁴⁷³); Akte gaat over een kwaliteitsgeschil tussen een Rotterdamse tinnegieter (Dirck Jansz Meschaert) die zijn producten in Rotterdam verhandeld.

Den Bosch

De volgende namen van Bossche tinnegieters zijn in Rotterdamse notariële akten terug gevonden:

- Joost Claessen, tinnegieter, wordt in een akte uit het jaar 1631 genoemd.⁴⁷⁴ Hij blijkt een schuld van 50 gulden te hebben bij de Rotterdamse loodgieter Reynier Albertsz Laerman;
- Denijs Henricksz Nuchts of Ruchts wordt in een akten uit zowel 1642⁴⁷⁵ als van 1648⁴⁷⁶ genoemd. Hij blijkt van beroep zowel lood- als tinnegieter te zijn geweest.
- Cornelis Jansz van Bocxel wordt in een akte uit het jaar 1651⁴⁷⁷ genoemd. Deze tinnegieter blijkt in dat jaar een schuld te hebben bij de Rotterdamse tinnegieter Jan Leendertsz Pot.

Den Briel

De naam van de Brielse loodgieter Otto Gerritsz Croon wordt in een Rotterdamse notariële akte genoemd.⁴⁷⁸

De naam van de Brielse tinnegieters Michiel Laurensz wordt in een tweetal 16de eeuwse akten genoemd.⁴⁷⁹ Deze tinnegieter moet in of rond het jaar 1549 geboren zijn. Hij was getrouwd met Jaquemijntgen Cornelisdr. Zakelijk had hij relaties met de Delftse tinnegieter Joost Jansz en de Rotterdamse tinnegieter Adriaen Hendricksz de Vet die tevens zijn zwager was.

Den Haag

De volgende namen van Haagse tinnegieters zijn in Rotterdamse notariële akten terug gevonden:

- Claes Jobsz wordt in een akte uit het jaar 1608 genoemd.⁴⁸⁰ Hij blijkt dan overleden te zijn;
- Everard de Hertoge wordt in zowel een akte uit het jaar 1642⁴⁸¹ als een akte uit het jaar 1655⁴⁸² genoemd. Uit deze akten wordt duidelijk dat Everard de Hertoge en de Rotterdamse tinnegieter Isaac Braem zwagers van elkaar zijn geweest.

Dordrecht

De volgende namen van Dordtse tinnegieters zijn in Rotterdamse notariële akten terug gevonden:

- In een akte van het jaar 1592 wordt wijlen Jan Jacobsz, tinnegieter, uit Dordrecht genoemd;⁴⁸³

- In een akte van 2 april 1635⁴⁸⁴ wordt melding gemaakt van de verkoop van een vijftal koperen vormen waarmee tinnen doppen ten behoeve van glazen flessen gegoten kunnen worden. Verkoper is Roeland Cornelisz de Hoey en koper is de Dordtse tinnegieter Gerrit Mouritz.
- Zowel in een akte van 1647⁴⁸⁵ als in een akte van 1651⁴⁸⁶ wordt de Dordtse tinnegieter Johannes van Eijsden genoemd.

Duinkerken

In een akte van 3 oktober 1647⁴⁸⁷ worden een drietal tinnegieters genoemd. Naast de Rotterdamse tinnegieters Dirck Jansz Messchaert en Jan Leendertsz Pot wordt ook de tinnegieter Pieter van der Valmeulen uit Duinkerken genoemd. De kwaliteit van tin die door Pieter aan Jan wordt aangeboden is van hogere kwaliteit dan het fijn tin dat in Rotterdam op dat moment werd gebruikt. De heren konden echter geen overeenstemming over de prijs verkrijgen waardoor de koop van 60 staven tin niet door ging.

Enkhuizen

Van de plaats Enkhuizen worden in de Rotterdamse notariële akten twee tinnegieters en één loodgieter genoemd. Het zijn de tinnegieters Andries IJslief en Otte Wessels⁴⁸⁸ die in het eerste kwart van de 17de eeuw in deze stad werkzaam moeten zijn geweest. Daarnaast wordt in een akte uit 1656⁴⁸⁹ de loodgieter Frans Aerts genoemd.

Geertruidenberg

Een tweetal tinnegieters wordt in de Rotterdamse notariële archieven genoemd. Het betreft Willem Jansz Spreeuw in het jaar 1626⁴⁹⁰ en Willem Pietersz Stolwijk in het jaar 1662.⁴⁹¹

Gorinchem

In de Rotterdamse notariële akten wordt melding gemaakt van de tinnegieter Sander Michielsz (gestorven voor 1632)⁴⁹² en de loodgieters Frans Jansz van den Berck (1632)⁴⁹³ en Arend Barentsz de Rijp (1658).⁴⁹⁴

Gouda

In de Rotterdamse notariële akten worden diverse Goudse tinnegieters van naam genoemd. Het betreft de volgende personen:

- De Goudse tinnegieter Jan van Rhoon wordt in het jaar 1642 genoemd.⁴⁹⁵ De akte handelt over huurtin door tinnegieters waarbij zowel fijn- als keurtin mag worden gebruikt.
- De Goudse tinnegieter Pouwels Cornelisz Troudenius (Pauwels Traudenius) blijkt in het jaar 1646 een schuld te hebben bij de Rotterdamse tinnegieter Jan Leendertsz Pot.⁴⁹⁶ De schuld van 273 gulden handelt over geleverd tinwerk door Pot aan Troudenius;
- De Goudse tinnegieter Cornelis Verwaert wordt in een akte van december 1702⁴⁹⁷ genoemd. Deze akte handelt over voogdijschap die Cornelis verkrijgt.

Naast voornoemde tinnegieters wordt in de Rotterdamse notariële akten ook de volgende loodgieter genoemd.

- Jan Ariensz van der Wiel is in het jaar 1662⁴⁹⁸ maar liefst 1700 gulden schuldig aan zijn schoonvader.

Haarlem

In de Rotterdamse notariële akten wordt de naam van één Haarlemse loodgieter genoemd. Het betreft een akte van november 1619 waarin Allert Allertsz wordt genoemd.⁴⁹⁹

Leiden

In de Rotterdamse notariële akten worden diverse Leidse tinnegieters van naam genoemd. Het betreft de volgende personen:

- De Leidenaar Pieter Symonsz wordt in een akte van augustus 1623 genoemd.⁵⁰⁰ De akte handelt over een machtiging die Pieter krijgt om een vordering te innen;
- Vier jaar later⁵⁰¹ wordt opnieuw een Leidse tinnegieter in een Rotterdamse notariële akte genoemd. Het is Gerrit Jansz Loffrijs. De akte handelt over Abraham Balte die het vak van tinnieten bij Loffrijs per 1 januari 1628 zal leren;
- In een notariële akte van 1632⁵⁰² wordt de Leidse tinnegieter Jan Meesz genoemd. Hij blijkt op dat moment woonachtig te zijn buiten de 'Sijlepoort' in Leiden;
- Daarnaast wordt de lepelmaker Jacob Gorver Swedenrijck in een akte van 1643 genoemd.⁵⁰³ Hij blijkt op dat moment op de Middelstegracht in Leiden woonachtig te zijn.

Naast voornoemde tinnegieters wordt in de Rotterdamse notariële akten ook de volgende loodgieters genoemd.

- Dominicus Jansz machtigt in het jaar 1631⁵⁰⁴ de schoenmaker Joris van Driel om bij de pompmaker Evert Jansz Muysers de openstaande schuld te innen.
- Aankoop van Schalien en Leien door de loodgieter Dominicus van der Pluym in 1638.⁵⁰⁵

Londen

In de Rotterdamse notariële archieven is de naam één Londense tinnengieter in een drietal akten⁵⁰⁶ terug gevonden. Al deze akten gaan over de aankoop en betaling van een partij (Haarlems?) linnen in het jaar 1644.

Middelburg

Zowel een loodgieter als een tinnegieter zijn van naam uit de Rotterdamse archieven bekend.

Op 10 december 1651⁵⁰⁷ treedt de loodgieter David Cornelisz uit Middelburg in het huwelijk met Janneken Jans van der Slijp die op 't Hang woonachtig is. Alvorens dit huwelijk voltrokken werd zijn een tweetal notariële akten in Rotterdam opgemaakt.⁵⁰⁸ Nadere gegevens over David Cornelisz zijn niet in de Rotterdamse archieven gevonden. Mogelijk is hij in Middelburg woonachtig gebleven en is zijn vrouw daar naartoe verhuisd.

De vader van de Rotterdamse tinnegieter Isaac Braems draagt dezelfde naam als zijn zoon. Hij was tinnegieter in Middelburg en wordt in een Rotterdamse notariële akte uit het jaar 1632⁵⁰⁹ genoemd.

Oud-Beijerland

In een Rotterdamse notariële akte van oktober 1657⁵¹⁰ wordt de tinnegieter Willem Pietersz Stolwijk uit Oud-Beijerland genoemd. Deze tinnegieter was voorheen in Rotterdam woonachtig en werkzaam. Een paar jaar later wordt deze tinnegieter als inwoner van Geertruidenberg genoemd.

Parijs

In de Rotterdamse notariële akten wordt begin 1650 ook een Parijse loodgieter genoemd.⁵¹¹ Het is Maerten de Laulnay.

Schiedam

Vanuit Schiedam is één naam van een tinnegieter over geleverd. Het is Claes Abrahamsz Spanbroeck die hier tenminste in het jaar 1662⁵¹² werkzaam was.

Schoonhoven

Ook uit Schoonhoven is slechts één naam van een tinnegieter in de Rotterdamse notariële archieven terug gevonden. Het is Willem Harmensz die in het jaar 1652 wordt genoemd.⁵¹³

Vlissingen

Ook uit Vlissingen is slechts één naam van een tinnegieter in de Rotterdamse notariële archieven terug gevonden. Het is Jacob Versolen die in het jaar 1660 wordt genoemd.⁵¹⁴

Zierikzee

Als laatste de plaats Zierikzee waaruit zowel een tinnegieters als een loodgieter van naam bekend zijn vanuit de Rotterdamse notariële archieven. Het is de tinnegieter Claes Hendricksz in 1633⁵¹⁵ en de loodgieter Jan Jobsz in 1644.⁵¹⁶

Zwolle

In een notariële akte van het jaar 1661⁵¹⁷ wordt de Zwolse tinnegieter Heijndrick Reijniers genoemd. De akte handelt over voogdijschap en nadere gegevens over deze Zwolse tinnegieter kunnen hier niet uit worden afgeleid.

Literatuur

Dubbe, B., 2009. Nederlandse tinnegieters & tinmerken; een compendium. Amsterdam.

Murray, W.G.D., 1938. De Rotterdamsche tinnegieters. In: Rotterdamsch jaarboekje, 4de reeks, 6de jaargang, p. 1-32.

Websites

<http://www.bedrijfshistorierotterdam.nl/tingieter> bezocht op 3 april 2014.

Bijlage 1: Data tinnegieters ontleend aan Dubbe (2009) en ONA zoals gepubliceerd in dit rapport

In grijs zijn de aanvullingen / opmerkingen t.o.v. Dubbe (2009) aangegeven.

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
1027	Adriaentgen			1607 ->	1607 ->		Vermelding tinnegietster niet in ONA/DTB terug gevonden. Onduidelijk of hier sprake is van een zelfstandig tinnegietster.
1055	Aller, Gerrit van	1653	1688	1653-1688	ca 1675 /1681-1687/1688	GVA	Productieperiode van deze tinnegieter is significant korter dan door Dubbe gepubliceerd. Tinnegieter is namelijk in 1653 geboren en in 1681 in het huwelijk getreden
1076	Andriess, Jan			1603 ->	1603 ->	IA	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
	Anthonisdr, Geertgen				1623	GA	
1117	Balde, Pieter		1652	1636 - ca 1652	1635-1652	PB	
	Benthum, Anthonis van				1640-1647	AVB	
1191	Betu, Hendrick de	1615	1681	1660 - ca 1681	1645/1665-1672/1681	HDB	
1193	Beusecom, Isaac Jans van		1671	1644 - ca 1671	1668/1669-1671	IVB	Isaac is in het jaar 1668 in het huwelijk getreden. Er zijn geen aanwijzingen voor productie vanaf het jaar 1644 terug gevonden.
1208	Blocklandt, Adr. Van			1600 ->	1600 ->	AVB	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
	Bogaert, Anthonis Jansz		< 1613		<- 1613	AI	
1274	Bosch, Pieter van den			1687 - 1697	1687 - 1697	PVB	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden. Lijkt een gevolg van niet volledige ONA's die zijn doorzocht.
1283	Braem, Isaac jr de	1635		1657 - ca 1696	1657 - ca 1696	YB	Mogelijk is hier een fout gemaakt. Isaac jr is niet in de ONA als tinnegieter terug gevonden. Het onderzoek heeft wel aangetoond dat deze persoon in 1635 is geboren.

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
1284	Braem, Isaac sr	1601	>1657	< - 1655	1631/1638-1657	YB	In tegenstelling tot wat Dubbe meldt lijkt Isaac niet in 1655 maar tenminste in 1657 of later, overleden te zijn.
1287	Braem, David	1583	1643	1626 - 1643	1610/1630-1643	DB	
1288	Braem, Isaac			1677 -1714		YB	Mogelijk is hier een fout gemaakt. Isaac is niet in de ONA als tinnegieter terug gevonden.
1315	Broeckman, Pieter			1609 - 1625	1609-1625	PB	
	Bruysel, Jacob Jacobss				1617-1621	II	= waarschijnlijk zelfde persoon als Jacob Jacobss en getrouwd met Geertgen Anthonisdr.
1352	Buys, Johannes Gijsbertus			1652 ->	1652 ->	IGB	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
1376	Claesdr, Annetgen			1638 ->	1638 ->		Echtgenoot van Jan Dircxs; zie verder Jan Dircxs.
1390	Clamp, Heyndrick			1585 - 1607	1607->	HC	In het jaar 1607 is deze tinnegieter 22 jaar oud. Hij kan dus onmogelijk werkzaam zijn geweest in 1585.
1402	Cocx, Abraham			1646 - 1688		n.v.t.	Treedt in 1646 voor een periode van 6 jaar in dienst bij Willem Pietersz Stolwijck
1419	Coperen, Claes Claesz van	ca 1563	1602	1596 - 1602	1596-1602	CVC	
1428	Cornelisdr, Marritgen			1598 - 1616		MC	Vrouw van Abraham Cornelisz; niet als zelfstandige tinnegietster terug kunnen vinden.
1429	Cornelisz, Abraham	1593		1622 - 1634	1622/1626-1634	AC	
1460	Croo, Jan du			1649 - 1659	1654-1658	IDC	In 1659 is hij tinnegietersknecht van beroep. Onduidelijk is of hij als zelfstandige werkzaam is geweest.
1475	Dam, Elias van			1676 - 1686	1676 - 1686	EVD	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
1514	Dionysz, Gerrit		1625	1577 -1625	1577 -1625	GD	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
1517	Dircking, Hendrick			1672 - 1698	1672 - 1698	HD	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
1525	Dircx, Jan		1635	1633 -1635	1627-1641	ID	Na het overlijden van Jan wordt het bedrijf door zijn vrouw gecontinueerd.
1643	Franssen, Hendrick		1648	1646 - 1648	1646 - 1648	HF	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
1710	Gerritsen, wed. Y. Fr. Marritgen			1574 - 1615	1574 - 1615	MG	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
1786	Hakkenbroek, Arnoldus			1695 ->	1695 ->	AH	Vermelding tinnegieter niet in ONA/DTB terug kunnen vinden.
1818	Harthals, Gijsbert	ca 1620		1646 - 1669	1646/1648-1673	GH	
1848	Hendrickss, Hendrick			1646 - 1650		HH	= Hendrick Hendricksz de Betuw
1849	Hendrickss, Jan			1614 ->	1614 ->	IH	Vermelding tinnegieter niet in ONA/DTB terug kunnen vinden.
1853	Hendrickx, Gerrit			1631 ->	1631 ->	GH	Wel een loodgieter met deze naam gevonden maar deze loodgieter lijkt in 1621 overleden te zijn.
	Hendricksz, Pieter		ca 1637		<- 1637	PH	
1907	Hoff, Jan Pieters van	1609	1669	< - 1669	1633-1646/1669	IPVH	
1908	Hoff, Pieter Jan van 't			1640 - 1672	1640/1667-1681	PIVH	
1909	Hoff, Teunis Jansz van 't			1665 - 1684	1665-1669/1684	TIVH	
1931	Houten, Cornelis van			1663 - 1680	1663 - 1680	CVH	Wordt geïnterpreteerd als een tinnegieter uit Delfshaven.
	Isbrant				1652		
1963	Jachten, Corstiaen van		1688	< -1688	1656-1659/1688	CVI	In hoofdstuk: Christiaen Maertensz van Jachten
1984	Jacobss, Harmann			1602 - 1613		HI	= Haman Jacobsz Loose
1985	Jacobss, Jacob			1618 ->		II	= Jacob Jacobsz van Bruyssel
2017	Janneken de Tinnepotgieterster			1607 ->			Geïnterpreteerd als Janneken Braem, vrouw van Claes Teunemans -> zie (Ni)Claes Teunemans
2027	Janse, Cornelis		1601	<- 1601	1596/1601	CI	

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
2042	Janse, Evert			1653->	1653->	EI	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2053	Jansz, Maerten			1581 - 1635		MI	= Maerten Jansen Vermeulen
2060	Jansz, Dirck		1651	1644 - 1651		DI	= Dirck Jansz Messchaert
2112	Joosten, Cornelis			1631 - 1647	1631 - 1647	CI	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2175	Kessel, Gerrit van	1588	1640	<- 1640	1612/1625-1640	GVK	
2182	Keyser, Leendert Cornelis		1626	1577 - 1626	1577 - 1626	LCK	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden. Uit DTB blijkt dat hij is overleden op 15 februari 1626 en op dat moment opd e Rijstuijn woonachtig was. Geen aanwijzing over hem als tinnegieter terug gevonden. Uit een akte van het jaar 1607 blijkt wel dat hij de tinnegieter Jan Maertensz heeft gekend.
2281	Leeuwen, Jan van			1694 ->	1694 ->	IVL	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2298	Lier, Hendrick Fransz van			1644 - 1668	1644-1654/1668	HVL	
	Loose, Herman Jacobsz van				1602/1607/1613	HI	
2338	Lourisz, Maerten			1600 ->	1600 ->	ML	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2339	Lourisz, Michiel	1549	1611	<- 1611		ML	Aan het eind van de 16de eeuw is deze tinnegieter in Den Briel woonachtig en werkzaam geweest. Aanwijzingen uit het ONA dat hij in Rotterdam woonachtig en werkzaam is geweest, zijn niet terug gevonden.
2367	Maertensdr, Hillegont			1619 ->		HM	Archiefstuk uit 1619 bekend waarin Hillegont als winkelier wordt genoemd. Geen expliciete vermelding als tinnegietster bekend. Zie Maerten Maertensz
2369	Maertensz, Jan		1603	1587-1603	1596-1603	IM	
2372	Maertensz, Maerten			1600 ->	1601-1634	MM	

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
2378	Male, Evert Pietersz	1615	1660	<- 1660	1638-1660	EPM	
2379	Male, Pieter Cornelisz		1631	1621 - 1631	1612-1631	PCM	
2450	Messchaert, Dirck Jansz	1614	1677	1635 - 1677 of 1707	1637-1656/1677	DIM	
2452	Messchaert, Jan Dircksz			1625 - 1635	1612/1631-1632/1635	IDM	
2453	Mescchaert, Jan Dirckss			1632 - 1682		IDM	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2454	Messchaert, Jan Dirckss	1653	1716	1677 - 1716	1677	IDM	
2455	Messchaert, Claes Jans			1640 - 1649	1640 - 1649	CIM	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2477	Moerendaal, Cornelis Heynricks	1600		1633-	1633-	CHM	Is waarschijnlijk de loodgieter die in 1640 en 1649 op 't Hang woonachtig was.
2504	Neys, Johannes			1651 - >	1651 - >	IN	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2526	Nuyssenburg, Willem van			1674 - 1681	1674 - 1681	WVN	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2554	Ottendr, wed. Tonis Jans Haesgen		1614	< -1614		HO	Weduwe van Anthonis Jansz Bogaert; onduidelijk of zij het bedrijf van haar maan heeft gecontinueerd.
2562	Pollanen, Pieter Aerts van			1640 - 1646		PAP	In 1640 als leerling werkzaam bij Jan Pietersz in 't Hoff
2601	Pieterss, Pieter			1611 ->	1611 ->	PP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2602	Pieterss, Willem		1648	< - 1648		WP	Geïnterpreteerd als Willem Pietersz Stolwijck
2604	Pietersz, Aert			1645 - >	1645 - >	PA	= Aert Pietersz Verbeeck
2645	Post, Pieter Arentse			ca 1614 - ca 1630	circa 1614/1624-1630	PAP	
2646	Pot, Jan Leendertsz	1605	1655	1634 - 1655	1630-1655	ILP	
2647	Pot, Leendert Jansz		1610	<- 1610	<- 1610	LIP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2648	Pot, Jan Leendertsz			1689 - 1720		ILP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
2649	Pot, Leendert Jansz		1653	<- 1653		LIP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2650	Pot, Leendert Jansz		1657	<- 1657	1632-1655	LIP	
2651	Pot, Leendert Jansz		1693	< - 1693		LIP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2652	Pot, Christiaen			1693 - 1707	1693 - 1707	CP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2654	Pot, Jacobuss Janss			1666 - >	1666 - >	IIP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2655	Pot, Jan Hendrikse			1645 - >	1645 - >	IHP	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2783	Ruyter, Paulus de			1672 - 1700	1672 - 1700	PDR	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2861	Slagers, Ary			1686 ->	1686 ->	AS	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
	Spanbroek, Claes Abrahamsz				Circa 1654	CAS	Onduidelijk of deze tinnegieter als zelfstandige heeft gefunctioneerd. In 1662 in Schiedam werkzaam
2918	Stolwijck, Willem Pieters		1675	1632 - 1675	1643-1675	WPS	In 1632 als leerling in dienst getreden bij Jan Leendertsz Pot voor een periode van 5 jaar.
2920	Straaten, Jan van de			ca 1662 - 1667 ca	ca 1662 - 1667 ca	IVS	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2943	Swol,Heyndrick Reyniers van			1660 - 1665		HRS	Geïnterpreteerd als een tinnegieter uit Zwolle.
2947	Symonsz, Johananes			1640 ->	1640 ->	IS	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2964	Theunemans, Lyntgen		1636	<- 1636	<- 1636	LT	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2965	Theunemans, Nicolaes		1617	1596 - 1617	1596/1614-1616	NT	Overleden in 1616 en niet zoals Dubbe aan geeft in 1617.
2966	Theunemans, Pauwels		1625	<- 1625	1617-1625	PT	

Id.	Naam	Geboorte	Overlijden	Periode	Conclusie werkzame periode	Mogelijke Initialen	Opmerkingen
2971	Thonis, Geertgen			1642 - >	1642 - >	GT	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
2972	Thonis, Harman			1624 ->	1624 ->	HT	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
3018	Tophuysen, Claes Valerius			1596 ->	1596 ->	CVT	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
	Verbeeck, Aert Pietersz				1641-1650	APV	
3061	Vermeulen, Maerten Janss	ca 1581		1629 - 1638	1609/1616-1641	MIV	
3071	Vet, Adriaen Hendricksz de	1577	1602	<- 1602	1588-1602	AVB	
3144	Wael, Francoisde			1687 ->	1687 ->	FW	Vermelding tinnegieter niet in ONA terug kunnen vinden.
3191	Wiel, Maerten Maertenss			1604 - 1631	1604/1620-1630/1631	MMW	